

TIL VANG KOMMUNE

V/ ORDFØRER

VANG 05.02.21

UTTALE FRÅ GRUNNEIGARAR RUNDT BYGDIN

Det er med stor undring me på nytt får kjennskap til planar om utviding av Jotunheimen Nasjonalpark på våre område – nord for vatnet Bygdin i Vang kommune fram til kommunegrensa mot Øystre Slidre i øst – utan at me er informerte frå planstyresmaktene.

Når ein omfattande plan med inngripen på privat eigedom blir planlagd, burde grunneigarane i dei gjeldande område vera blant dei fyrste til å bli kontakta.

For å gjenta det me skreiv som tilsvar til revisjon av Jotunheimen Nasjonalpark ved sist revisjon, er me klart imot at nasjonalparkgrensa blir utvida med våre eigedomar nord for Bygdin.

Me vil hevde at me sjølve har forvalta og framleis tek vare på området på ein særskild berekraftig måte; gjennom utleige av reinbeite, forsvarleg utleige av småviltjakt og at me samarbeider og støttar opp om næringsverksemd i området. Når det gjeld forvaltninga av eigedomane i framtida, vil me fortsetje å ta vare på det sjølve gjennom fornuftig bruk og ikkje FORBRUK.

Eventuelle tiltak blir ivareteke av Plan – og bygningslova utifrå at det ligg i eit LNF- område.

Med helsing

Jon Lerhol, talsperson for partane.

Kristoffer Kvame, gnr. 6/brnr 2

Nybu sameige v/ Tone Berit Nordland

Synsbekk sameige v/ Arne Belsheim

Kasa og Strand sameige v/ Ole Jørgen Tveit

Olø og Seksin sameige v/ Jon Lerhol

Opdalsstølen sameige v/Asgrim Opdal

Hestevoll sameige v/Helge Remmen

Hålien sameige v/Ole Thomas G. Nygård

Kvithaug og Ondalen sameige v/Ola Oldre

Raufjord sameige v/Helge Remmen

Vang kommune

v/ordfører Vidar Eltun

UTVIDELSE AV JOTUNHEIMEN NASJONALPARK.

Inngangen, porten til, Jotunheimen fra sør skjer fra Tyin via Tyinholmen og Eidsbugarden.

Det er viktig at det ikke legges begrensninger for denne innfallsporten, men heller legges til rette for at området blir enda mer attraktivt. Flytting av grensen for nasjonalparken lengre sørover vil føre til store begrensninger og hindre utvikling i området. Plan og bygningsloven, som kommunen må følge, klarer nok å passe på at ikke ukloke utbygginger skjer.

Et viktig innspill i denne sammenhengen er at vegen inn til Koldedalen burde åpnes helt inn til brakka/tippen ved tunnelutløpet. Her er det fine forhold for å parkere biler for de som vil ha toppturer i området. Et inngrep i naturen andre steder langs veien vil være uhensiktsmessig og skjemme i en sårbar natur. Det må være mulig å se på justering av nåværende grenser også for å få til en løsning uten inngrep for å gjøre denne siden av Jotunheimen mer tilgjengelig.

Vang kommune og deres næringsdrivende trenger god tilrettelegging, planer og tilkomst som gagnar allmennheten.

Eidsbugarden, 13. juni 2022.

Kristoffer Kvame

Gnr. 6 Bnr. 2

Kirsti Arnlaug og Lars Skrinrud
Vennisvegen 860
2975 Vang i Valdres
22,2 % av Nybu Sameige

Statsforvaltaren i Innlandet
v/ Harald Klæbo
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Uttale ang. utredning om supplerende vern Jotunheimen.

På grunn av ulikt syn på saka skriv vi som enkeltgrunneigar.

Dei private eigendommene har gjennom Høyfjellskommisjonen med oppstart ca. 1920 og avslutning datert 25. juli 1953 blitt tilkjent både eigendomsrett og forvaltningsansvar i området, noko grunneigarane har take på alvor. Egedommene på nordsida av Bygdin og Tyin kan vise til erklæring datert 11. januar 1890 at eigarane har hatt eigendommene i uminnelige tider.

Vi går ikkje inn for at området nord for Bygdin blir ein del av Jotunheimen Nasjonalpark. Grensa for Nasjonalparken skal gå der den er i dag.

Grunngjeving:

Som grunneigar kan vi ikkje sjå at området blir betre forvalta med utviding av gjeldande Nasjonalpark i forhold til det som er i dag. Gjennom alle år har området vore take vare på og forvalta i samsvar med grunneigarane sine interesser i å ivareta fjelleigendommen for å ha eit nødvendig utkomme over tid. Vi meiner at sameigene, i samsvar med kommunen sin plan og bygningslov, og lokal styring, i framtida vil vera den beste måten å forvalte området på. Vi meiner at den som har eigendomsretten også skal ha råderetten utan unødvendige båndleggingar.

På direkte spørsmål fra undertegnede på møtet den 3. mai blir det ifølge forslag til verneforskrift ang. jakt, fiske og reinbeite, ikkje restriksjonar i forhold til det som er i dag, men vi har ingen garantier for at det blir slik ved ein ny revisjon.

Vi kan også sjå at eit samenhengande verneområdeområde fra Langsua til Luster, under tid vil kanskje tamreindrifta blir skvisa ut til fordel for eit utvida villreinområde, noko vi ikkje ynskjer, då vi har fornuftige tamreinselskap som tenker langsiktig

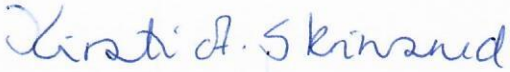
Naturressursene, dyre og planteliv i området har blitt take vare på gjennom alle år ved bruk av tamreinbeite og fornuftig forvaltning av jakt og fiske, fotturistme utan kanalisering og utan større utbygging. Fornuftig reinbeiting held vierkratt og

plantevekster på eit normalt nivå og er fornuftig skjødsel av området. Naturen er stadig i naturlig endring.

Jotunheimen nasjonalpark vart oppretta i 1980, og dette området vart då vurdert og vi kan ikkje sjå at det har skjedd endringar i naturen utanfor nasjonalparken på 42 år ved at private grunneigarar har hatt råderetten over det. Vi meiner at Nasjonalparken er stor nok etter som det ikkje er framlagt godkjent forvaltningsplan for Jotunheimen Nasjonalpark av forvaltninga sidan 1998. Då vart det lagt opp til revidering av planen kvart 10. år.

Vang 14.06 22

Lars Skrinrud

Kirsti A. Skrinrud

Kopi til Vang kommune.

Nils H. Leine
Vennisvegen 950
2975 Vang i Valdres
Tlf 97595460
Epost: nils@leine.no

Vang, den 9. juni 2022

Statsforvalteren i Innlandet,
Postboks 987,
2604 Lillehammer

SUPPLERENDE VERN JOTUNHEIMEN

Viser til brev frå Statsforvalteren i Innlandet av 5/4 2022, og til dykkar referanse 2021/12834

Det er i brev frå statsforvalteren og på møte med statsforvalteren i Vang den 3. mai gitt opning for at enkeltgrunneigarar og sameiger kan koma med sitt syn på dette verneforslaget. Underteikna er medeigar av Nybu sameige, Gnr 9002 Bnr 34. Dette sameiget strekkjer seg frå Torfinnsdøla i aust til Galdeberg i vest. I nord, i høgfjellet, grensar sameiget til Lom og Vågå kommunar. I sør går grensa ute i innsjøen Bygdin. Det er ein privat eigedom på litt over 30 000 dekar, og den er delt mellom 5 grunneigarar.

Det er tidlegare gjennomført naturvern på vår gard, gnr 56 bnr 1. Det gjeld Uri naturreservat. Den gongen vart vi kontakta av fylkesmannen. Området vart vedteke verna, det vart gjennomført taksering, og det vart utbetalt erstatning.

I denne nye saka om supplerende vern av Jotunheimen, vart ikkje grunneigarane kontakta før dei sjølve hadde funne ut kva som gjekk føre seg. Dette skjedde delvis på ryktebasis. I møtet den 3. mai vart denne framgangsmåten beklaga, og det vart lova at alle involverte grunneigarar skulle få informasjon. Det har vist seg at det er Vang kommune som er kontakta, og det er blitt understreka at det er Vang kommune si haldning til vern som er avgjerande for om statsforvaltaren skal gå vidare med saka.

I og med at det er privat eigedom det gjeld, er eg sterkt i tvil om dette er ein framgangsmåte som er korrekt i fylgje lover og forskrifter for statleg vern av privat eigedom. Dersom saka frå statsforvaltaren får tilslutning i kommunen og prosessen dermed går vidare, reknar eg med at rettsapparatet må inn i bildet for å få det avklart.

Når det gjeld erstatning for vern av denne private eigedommen ved Bygdin, vart det på møtet opplyst at det ikkje vil bli gitt noko vederlag til grunneigarane ved eit eventuelt vern. Grunngevinga er at det i dag ikkje ligg føre planar om utnytting av området til utbygging eller planar om annan bruk av grunnen til næringsverksemd. Eit vern vil heller ikkje føre til restriksjonar av grunneigarane sin noverande bruk av området.

Dette er ein argumentasjon som virkar svært forenkla og lettvind. Ved eit eventuelt vern må eigedommen takserast. Dette vil gjelde både ved frivillig vern og ved ekspropriasjon. Det vart av statsforvaltaren nemnt eksempel på verksemdar som kunne vera aktuelle i sameiget, mellom anna vindmøllepark. Det er ikkje planar om dette eller andre verksemdar i dag, men å leggje restriksjonar på ein eigedom som ville kunne hindre eigaren i å skaffe seg inntekter av eigedommen, må sjølvstakt kompenseras.

Restriksjonar på noverande bruk av eigedommen vil kunne koma når som helst.

Det er eit styre for nasjonalparken, og dette styret vil også utan endringar i lover og forskrifter kunne ha stor innverknad på bruken av eigedommen. I tillegg vil eit styre for nasjonalparken bli eit nytt, unødvendig byråkratisk ledd.

Nils H. Leine
Vennisvegen 950
2975 Vang i Valdres
Tlf 97595460
Epost: nils@leine.no

Det vart i møtet opplyst at ei utviding av nasjonalparken vil binde saman Jotunheimen nasjonalpark med Langsua nasjonalpark. Eit vern som bind saman desse to nasjonalparkane kan gjerast utan å involvere nordsida av Bygdin. Å kalle eit område for nasjonalpark, som har så stor trafikk med bilar og menneske som det riksveg 51 over Valdresflya (Valdresflyvegen) og området rundt denne vegen har, verkar noko merkeleg, men det er ikkje noko eg skal ta meir stilling til.

Det vart elles av statsforvaltaren og svært mange grunneigarar i møtet den 3. mai slått fast at området som er foreslått verna er svært godt tatt var på. Dette skulle etter mi oppfatning tilseia at noko ekstra vern av området ikkje er nødvendig.

Konklusjon

- *Vern av nordsida av Bygdin mot Jotunheimen nasjonalpark er ikkje nødvendig for å ta vare på naturmangfaldet i området. Det er heller ikkje nødvendig for å binde saman dei to nasjonalparkane Jotunheimen og Langsua.*
- *Eit vern vil føre til auka og meir tungrodd byråkrati.*
- *Ved eit eventuelt vedtak om vern må kvar einskild grunneigar bli kontakta av staten, som skal gjennomføre vernet. Området må takserast, og det må utbetalast erstatning til grunneigarane.*

Med helsing

Nils Leine, medeigar i Nybu sameige

Stein Sem-Jacobsen

Hadelandsvegen 750
3520 Jevnaker
(stein@sem-jacobsen.no)

Statsforvalteren i Innlandet pr epost

Kopi: Vang kommune

Uttalelse til utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark.

Vi viser til mottatt brev om forslag til utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark.

Vår hytte ligger fem kilometer øst for Eidsbugarden på Bygdins nordbredd under Høystaka, gnr 6 bnr 6. Den eldste bygningen ble satt opp i 1959, og ble supplert med en liten soveromshytte i ca 1962 og en "kårstue" i 1980. Nede ved Bygdin er det et båthus med grunnlag i en tinglyst naustrett. Selve hyttetomten er på ca 2200 kvm.

Beliggenheten er enestående i våre dager, men uten veg og strøm krever driften sitt. Vi er avhengig av transport for brensel og forsyninger. Videre er det helseforhold i familien som gjør at vi må bruke snøscooter til persontransport. Det er transportselskapet JVB som utfører denne transporten. I tillegg har det vært benyttet helikopter.

Til dette har Statsforvalteren kommentert at *Persontransport med motorkjøretøy i utmark er det ikke hjemmel for utenfor verneområdene heller.* Her tar Statsforvalteren direkte feil. Motorferdslovens §§ 5 og 6 gir en rekke eksempler på anledning for persontransport etter tillatelse, så vel i form av leiekjøring som dispensasjoner. Vi har tidligere hatt tillatelse til persontransport av helseårsaker.

Forskriften om Jotunheimen nasjonalpark legger sterke begrensninger på hva som kan gjøres i området. Det er jo også formålet, nemlig å verne mot inngrep. Således bør ikke private hytter finnes i nasjonalparker.

Vi støtter **ikke** et forslag om å trekke nasjonalparkgrensen ned til Bygdins nordbredd. Som nevnt er de to eldste hyttene gamle, med to centimeter isolasjon i gulv og tak, intet i veggene. Det er derfor påregnelig at vi i overskuelig fremtid vil søke om å rive for å sette opp nye hytter. (Det å ha

flere bygninger er en nødvendighet, for at de skal tjene som nødbu i tilfelle brann o.l. Det er 25 kilometer til helårsveg, og værforholdene kan ofte gjøre redningsoperasjoner vanskelige. Tilværelsen på hytta er derfor preget av å være selvhjulpen.)

Da vil vi, på lik linje med andre hytter, ha adgang til å søke Vang kommunes bygningsmyndighet om nødvendige tillatelser. Denne myndigheten ivaretar selvfølgelig også miljøhensynene som kreves, på samme måte som et nasjonalparkstyre. Bare med den forskjellen at Vang kommune er en profesjonell bygningsetat, i motsetning til parkstyret.

Forslaget til utvidelse er ikke ment å omfatte hyttene ved Eidsbugarden. Vi har i alle år regnet oss som en av hyttene på Eidsbugarden. Også derfor vil vi at vår hytte holdes utenfor en nasjonalpark. Noe annet vil medføre en forskjellsbehandling av hyttene. Under møtet den 3 mai ble det nevnt fra Statsforvalteren at *Transport av varer, materialer og proviant til private hytter kan løses gjennom verneforskriften og spesifiserte unntaksbestemmelser*. Det er en usikker spådom. Poenget med å opprette nasjonalpark er jo å stramme inn mulighetene for private, og da ligger det i sakens natur at forskriften neppe blir mindre inngripende enn dagens forskrift.

Begrunnelsen for utvidelsen som ble fremført på et informasjonsmøte i Vang kommunehus 3. mai i år, var å unngå at det ble etablert vindmølleparker og nye hytteområder. I området Galdeberg – Mjølkedøla er det kun Statsskog som er grunneier. Det kan derfor trygt legges til grunn at området ikke vil bli utnyttet med flere hytter eller vindmøller. Andre inngrep er ikke aktuelle. Derfor kan vi ikke se at en nasjonalparkforskrift vil medføre bedre vern enn det som vi har i dag. Vi trenger ikke en utvidelse av nasjonalparken på Statsskogs grunn. Vang kommune har i alle år skjøttet sitt ansvar om vernemyndighet på en trygg og god måte.

Nasjonaparkforskriften setter forbud mot at redningsressursene (Røde kors, Norsk folkehjelp, Norske redningshunder, Politiet, Sivilforsvaret m fl.) kan øve, trene med hjelp av snøscooter for å gjøre seg kjent i fjellet før turistene kommer. Det er en meget alvorlig begrensning for dette området mellom Bygdin og Gjende. Her er det mange skigåere, både hyttefolk og turister, og "Norge på langs"-turistene går bl a strekningen Eidsbugarden – Gjendebu. Spesielt i Tolordalen har det gått store skred over den nevnte skiløypa. Det er derfor nødvendig at redningsenhetene kan gjøre seg kjent med årets forhold. Vestsiden av fjellet Galdeberg

brukes av alpinister på Randonee. Her også er det viktig av nødinnsatspersonellet kjenner årets snøforhold slik at f.eks. Fondsbu kan gi gode råd til turistene og derved unngå redningsoperasjoner. Det er altså ikke mulig med dagens nasjonalpark-regler. Statsforvalteren kommenterte til dette: *Ang. redningsøvelser for hjelpekors i nasjonalparker kan det bli gitt tillatelse til dette dersom det er en del av en samlet plan for redningsøvelser.* Dagens motorferdsellov hjemler slike øvelser direkte. Når vi i Norge har basert vår redningstjeneste på ulønnet frivillighet på deltakernes fritid, må denne tjenesten kunne øve i felt uten unødvendig byråkrati, planverk m.v.

Subsidiært, en mulig utvidelse av nasjonalparken må skje inne på høyfjellsvidda, f.eks. Gravarfjell – Høystakavann – Uksedalshø - Galdebergtind.

11. Juni - 2022

Supplerende vern med mulig utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark

Jeg viser til tilsendt forslag om mulig utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark. Det er ikke klart for oss hvilke konsekvenser en eventuell utvidelse kan få, men som 5. generasjonseier av turiststedet Tynholmen, ser jeg meg nødt til å protestere mot forslaget til utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark med foreslåtte grenser på vestsiden av Eidsbugardvegen og et større område i Koldedalen.

Ut fra kartskisser og beskrivelser forstår jeg det slik at turiststedet Tynholmen og tilliggende områder i Koldedalen vil ligge innenfor grensen til foreslått utvidet nasjonalpark. Tynholmen har vært eiet av min familie fra turiststedet ble etablert i 1892 og siden vært i kontinuerlig drift og utvikling i alle år. Utvidelse av nasjonalparken med antatte restriksjoner i forhold til ferdsel og utvikling i området vil skape usikkerhet for videre satsning og setter stedets eksistens i fare. Som langsiktige eiere er vi helt avhengige av stabile rammevilkår og kan ikke risikere ytterligere begrensninger på ferdsel og utvikling i nærområdet til Tynholmen.

I de senere år opplever vi økende turisttrafikk i området med fokus på rekreasjon og fjellføring. Dette skaper aktivitet og arbeidsplasser. Vi kan ikke akseptere at deler av dette området som er i privat eie blir båndlagt som en mulig utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark.

For gjester på Tynholmen og turister i området har muligheten for å kjøre bil innover i Koldedalen vært et attraktivt tilbud med tilgang til et unikt område og enklere tilgang for toppturer til de populære tindene Uranostind og Falketind. Anleggsveien har vært åpen og tilgjengelig for alminnelig ferdsel helt siden veien ble anlagt i 1956 i forbindelse med reguleringen av Tynnvannet. I konsesjonsvilkårene for å bygge anleggsveien het det at vegen skulle være åpen for alminnelig ferdsel. Vi aksepterer ikke at det innføres nye restriksjoner i bruk og ferdsel på anleggsveien i Koldedalen.

Det er verd å nevne at de vesentligste inngrepene i terrenget i Tynområdet skyldes statlige tiltak. Dette gjelder bla byggingen av anleggsveien inn i Koldedalen i 1956 og reguleringen av Tynnvannet med 11 meter nivåforskjell. Veistrekningen mellom Tynholmen og Eidsbugarden ble bygget i statlig regi i 1892.

Jeg forventer at dere holder meg orientert om videre saksgang

Mvh

Øystein Opdal
Tynholmen

Opdal & Skogstad sameige

Øye

Statsforvalteren i Innlandet

Postboks 987,

2604 Lillehammer

Øye, 15.juni 2022

Supplerende vern Jotunheimen nasjonalpark

Viser til møte med statsforvalteren i Vang den 3.mai. Der det blei sagt at enkeltgrunneigarar og sameiger kunne koma med sitt syn på forslaget kring supplerende vern for nasjonalparken, innen 15.juni 2022.

Det blei understreka i møtet at Vang kommune var kontakta tidligare. At haldninga til Vang kommune var særst viktig og ville være avgjerande for om statsforvalteren skulle gå vidare med saka. I og med at dette er privat eigedom og skulle dette eventuelt få tilslutnad i Vang kommune, regnar me med at det må til ein juridisk avklaring kring dette.

Det vart opplyst på møtet at det ikkje ville bli gitt noko erstatning/vederlag til grunneigarane ved eit nytt vern. Me er av den klare oppfatning at vis det blir eit utvida vern på våre eigedommer, må dei takserast.

Ved opprettelsen av Jotunheimen nasjonalpark, fyst på 1980-tallet. Vart ein del av sameiga innlempa i nasjonalparken. (arealet frå Uranostind og sørover). Arealet som det forslag på ved utvidelse av nasjonalparken, no er vidare sørover i Koldedalen og ned til Tyin vatnet og Tyinholmen (vist skisse i møte). Dette arealet er eit området med inngrep kring kraftproduksjon, tunneler frå Koldedalsvatnet og innover i fjellene i Jotunheimen, slik at vtet blir samlet i Koldedalen og vidare ned i Tyin. Det er også ein veg frå Tyinholmen og inn i Koldedalen. Denne vegen ligger for det meste på vår eigedom og me vil absolutt ikkje at denne eventuelt skal fjernes pga utvidelse av Nasjonalparken. Denne vegen er viktig for reiselivet i området og ikkje minst Hydro Energi. Hydro Energi har stått for vedlikeholdet av vegen. Denne vegen har vore åpen sidan 1956 for almenheten, dette er også i konsesjonsvilkårene for kraftutbygginga.

Utover at området er ein del av Tyin vassdraget for kraftproduksjon er området blitt særst godt ivaretatt av grunneigarane i fleire hundre år. Inngrepene som har vore i området, har vore gjort av staten. Allereie i 1892, bygde staten vegen mellom Eidsbugarden og Tyinholmen, vedtak om regulering av Tyin vatnet i Stortinget i 1907 og veg frå Tyin til Tyinholmen. Grunneigarane har brukt området til jakt, fiske og beite i alle år. Kan nevnes at Tyin vatnet også eies av dei samme 3 grunneigarane i sin heilheit. Kan nevnes at i høgsterett frå 1950-tallet (Tyin/Bygdin saken)fastslo at

grunneigarane i området hadde tatt særst godt vare på området! Dette vart også stadfesta/sagt i møtet 3.mai.

Pr i dag finnes det ingenting som skulle tilseie at me som grunneigarar skulle være positive til nasjonalparkutvidelse. Det er styret i nasjonalparken som styrer det meste innefor, nasjonalparken, der vil me garantert, ikkje få plass. Der er heller ingen «gullrøtter» til grunneigarane som avstår grunn. Ein enkel ting som burde vore tillagt grunneigarane ved avståelse av grunn til nasjonalpark. Var å kunne avgjøre kven som kan drive kommersiel aktivitet privat eigedom i nasjonalpark. Pr i dag synast det som om kven som helst kan drive kommersiel aktivitet i nasjonalpark. Tenkjer her spesielt då på fjellføring, som eit eksempel. I dag er det internasjonale, nasjonale og regionale selskaper som driver med fjellføring frå Koldedalen, som eit eksempel. Dette burde grunneigarane ha mulighet til å styre, for å sikre mest mulig lokal kunnskap, lokal verdiskapning og lokal styring på egen grunn/området.

Konklusjon:

- **Opdal & Skogstad er sterkt i mot å avstå meir areal til Jotunheimen nasjonalpark, utover det me allereie har bidratt med.**
- **Vern av området frå Tyn og inntil dagens nasjonalparkgrense, er unødvendig for å ta vare på naturmangfaldet. Grunneigarane har tatt vare på det utvida arealet allereie i fleire hundre år, og har ikkje nokre planer, som kan forringe naturmangfoldet for framtiden heller.**
- **Vern vil bare føre til auka og meir tungrodd byråkrati.**
- **Ved eit eventuelt vern må kvar grunneigar bli kontakta av staten, som skal gjennomføre vernet. Då må området takserast og det må utbetalast erstatning.**
- **Det er ingen «gullrøtter» til grunneigarar med å ha areal innenfor ein nasjonalpark, dette er noko som departement/direktorat burde sjå på generellt, i slike saker.**

Med vennlig hilsen

Leder, Asgrim Opdal

Opdal & Skogstad sameige 9002/23, 2/1, 2/2 og 3/1

Kopi; Vang Kommune, 2975 Vang

Vang, 15. juni 2022

Statsforvaltaren i Innlandet

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

SYNSBEKK SAMEIGE. UTTALE TIL EVT. UTVIDING AV JOTUNHEIMEN NASJONALPARK.

Viser til informasjon om mogleg utviding av Jotunheimen nasjonalpark med orientering på møte på Vang kommunehus den 3. mai i år.

Det blir også vist til tidlegare innsendt felles uttale frå grunneigarane på nordsida av Bygdin.

Synsbekk sameige er sterkt i mot at grensene for nasjonalparken blir trekt ned mot/til Bygdin slik at dei private sameigene her blir ein del av nasjonalparken og omfatta av dei strenge restriksjonane som gjeld for verneområdet. Dette på bakgrunn av desse vurderingane:

- Vang har ein unik eigedomsstruktur, ved at det meste av areala er privateigd, mest ingenting er i offentleg eige. Dette tok Høgfjellskomisjonen fyrst på 1900-talet omsyn til og slo fast at slik skulle det også vera for framtida.

Grunneigarane har heile tida teke godt vare på areala og forvalta ressursane her på ein berekraftig måte. Det meiner me at dei også er best skikka til i framtida, utan at staten skal ta hand om forvaltninga av areala gjennom freding og vern.

I dag blir areala her teke godt nok vare på gjennom dei reglane som er regulerte av plan- og bygningslova, og det planverktøyet denne lova set krav til. Både kommunen og fylket har god styring med arealbruken gjennom dette.

Spesielt vil me legge vekt på at kommunen, ved dei lokale politikerane, vil ha ei mykje betre styring med bruken av desse areala ved at dei ikkje går inn i ein nasjonalpark.

- I området ved Synsbekk og Bygdisheim hadde gardane som er med i Synsbekk sameige tidlegare langstølar. Det er enno att murar frå hus her som vitnar om dette. Ei gamal steinbu er restaurert. Stølsdrifta vart nedlagt ca. 1850.

I 1985 fekk grunneigerane godkjent ei arealplan for oppføring av kvar si fiskebu/sel. Planen er teken inn som eit eige punkt i den reviderte kommuneplanen frå 2015.

Seks av dei ti gardane har bygt fiskebu. Fisket i Bygdin er svært bra, og utnyttinga av dette vil kunne vera ein vesentleg del av næringsgrunnlaget på gardane.

Det kan ikkje utelukkast at stølsdrifta med tida vil kunne takast opp att. I dag er det veg inn i området, til Bygdisheim, noko som er med og legg til rette for slik drift.

Det ville difor vera svært synd om området skulle bli bandlagt ved ei utviding av nasjonalparken. Alternativt må grensene for ein nasjonalpark trekkast opp i fjellet langt ovanfor stølsområda frå Bygdin (Synshorn), forbi Synsbekk og heilt til Eidsbugarden, slik at turistbedriftene Bygdisheim, Torfinsbu, Fondsbu, Eidsbugarden hotell og utbyggingsområda ved Eidsbugarden blir liggande utanfor verna område.

Det er viktig at grunneigerane også i framtida kan utnytte dei ressursane som er her; fiske i Bygdin, beite og jakt. Då må det vera mogleg å oppføre nødvendige bygningar for slik drift.

Vang kommune er avhengig av og bør vera interessert i at det blir lagt til rette for næringsverksemd i heile kommunen.

- I kommuneplanen er areala i dag sett av til LNFR-område, altså landbruk, natur og friluft og reindriftsområde.

I dag er arealet til m.a. Synsbekk sameige leigt ut til beiteområde for tamrein.

Det blir sagt at Miljøverndepartementet har ein agenda som går ut på at dei vil utvide nasjonalparken, slik at Jotunheimen og Langsua grensar inntil kvarandre og på den måten ha areal nok til å opprette ei ny villreinstamme. Dette vil i så fall seta kroken på døra for dei to tamreinselskapa som i dag utnyttar beita i desse områda og skapar mange arbeidsplassar i fleire kommunar på begge sider av Valdresflye.

Dette er noko kommunestyra må vurdere og ta omsyn til, og bør vega tungt, når dei skal behandle det framlagde forslaget til supplerande vern av Jotunheimen.

- Me meiner at ved ei utviding av nasjonalparken, vil det bli ei mykje større slitasje på terrenget her enn det vil vera ved at det blir liggande som i dag. Ei slik auka slitasje (pga. auka ferdsel) vil kunne føre til utrydding av truga artar og med det påverke det biologiske mangfaldet negativt.

Med helsing

For Synsbekk sameige

Arne Belsheim, formann.

Kopi: Vang kommune

From: Jon Erik Heggom[jon-eheg@online.no]

Sent: 04.09.2022 20:49:10

To: Klæbo, Harald[fmophkl@statsforvalteren.no]; tale.nedberg@oystre-slidre.kommune.no[tale.nedberg@oystre-slidre.kommune.no]

Subject: Vern Jotunheimen Hei

Eg er heilt i mot vern av Jotunheimen er verna alt for mye med det som er Øystre -Slidre Kommune forvalter det fult ut

Mvh Jon-Erik Heggom

From: knut.j melby[knutmelby@outlook.com]
Sent: 06.09.2022 22:04:34
To: Klæbo, Harald[fmophkl@statsforvalteren.no]
Subject: Nasjonalpark (evt.)

Melby sameige støtter fjellstyret sitt syn på saken så langt.

Mvh Knut Melby
Sendt fra min iPad

Statsforvalterens merknad: gjelder Øystre Slidre

From: Marit Ingrid Håvi[marit.haavi@outlook.com]
Sent: 07.09.2022 14:31:49
To: Klæbo, Harald[fmophkl@statsforvalteren.no]
Cc: Øystre Slidre kommune[post@oystre-slidre.kommune.no]
Subject: Supplerende vern Jotunheimen og Langsua

Vinsterns støl og fiskebueigarforening er et lag som vart danna i år 2000 for å fremme saker som gjelder bruk av støler og fiske rundt Vinstervatn.

Foreningens formål er å samle grunneigarane og rettighetshavende langs Vinstervatn til i fellesskap å forvalte bruksretten til stølar og fiskebuer, og rettane til andelshaverne i Jotunheimvegen.

Langs Vinstervatn har det blitt drevet jakt, fiske og stølsbruk i flere hundre år. Det var opprinnelig nærmere femti støler, men i dag er det knappe ti stølar i ordinær drift.

Laget meiner aktiv støling er det beste for å ivareta fjell ressursene, og hindre attgroing av terrenget.

Det viser seg at utvidet vern kan føre til større trafikk i området og dertil gnisninger mellom beitende dyr og besøkende da spesielt med hunder.

Foreninga stiller seg derfor negative til supplerende vern av Jotunheimen og Langsua.

Med vennlig helsing
Vinsterns støl og fiskebueigarforening
v/ Marit Ingrid Håvi

From: Nils Arne Skeie[nils.arne.skeie@gmail.com]
Sent: 05.09.2022 22:13:15
To: Klæbo, Harald[fmophkl@statsforvalteren.no]
Cc: tale.nedberg@oystre-slidre.kommune.no[tale.nedberg@oystre-slidre.kommune.no]; martina.bohme@oystre-slidre.kommune.no[martina.bohme@oystre-slidre.kommune.no]
Subject: Innspill til supplerende vern - utvidelse Jotunheimen

Hei.

Som stølseiere ved Vinsteren ønsker vi ikke utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark eller noen annen form for vern enn det som er i dag.

Vi mener at kommune og fjellstyre forvalter området på en god og forsvarlig måte i dag.

Vi ønsker ikke ytterligere byråkrati i forbindelse med forvaltningen av området.

Ved å utvide nasjonalparken for å gjøre området mulig mer attraktivt for bruk, vil dette i våre øyne kunne medføre økt trafikk og dermed med slitasje på utmarksområdet og uro for beitedyr og dyreliv for øvrig.

Med hilsen

Ole Gunnar Skrebergene

Anders Skrebergene

Nils Skrebergene

Nils Arne Skeie

From: post@beitostolenanlegg.no[post@beitostolenanlegg.no]
Sent: 05.09.2022 18:51:19
To: Klæbo, Harald[fmophkl@statsforvalteren.no]
Cc: Øystre Slidre kommune[post@oystre-slidre.kommune.no]
Subject: Innspill verneplanprosess

Innspill til verneplan prosess.

Vi tenker at det fungerer veldig godt som det gjør i dag og at Fjellstyret tar hånd om dette på en svært god måte.

Øystre Slidre er en kommune hvor reiseliv og landbruk betyr svært mye, det genererer mange arbeidsplasser. Viktig med plass til alle. Vi er helt avhengig av lokal kunnskap for at dette skal fungere på en god måte for alle.

Kommunen og Fjellstyret gjør dette på en utmerket måte så det blir et klart NEI fra oss for verneplanprosess.

Mvh Ann Christin og Odd Arne Rødningen, festere på Sandalen

2. sep. 2022 kl. 11:04 skrev Klæbo, Harald
<fmophkl@statsforvalteren.no>:

Det er kommet inn enkelte korrigeringer av referatet. Her kommer det endelige møtereferatet fra møtet på Tingvang den 16. august.

Med vennlig hilsen
Harald Klæbo
seniorrådgiver

<image001.png>

Telefon: 61 26 60 56
E-post: fmophkl@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/in

Fra: Klæbo, Harald
Sendt: fredag 19. august 2022 13:53
Til: bitta@wieselonsult.com; post@beitostolenanlegg.no;
John.melby@gasum.com; Kjell.ottar.stolen@outlook.com;
Sbakkene@online.no; jon-eheg@online.no; btroyne@gmail.com;
torstein.røyne@gmail.com; rbsteinde@gamil.com;
Marithaavi@outlook.com; jonas@fartskriver.no;
heidi.petersen92@gmail.com; tom.salamonsen@oystre-slidre.kommune.no;
tale.nedberg@oystre-slidre.kommune.no;

martina.bohme@oystre-slidre.kommune.no; magnh-s@online.no;
jor@jrarkitekter.no; post@osjff.no; skre_87@hotmail.com;
nils.arne.skeie@gmail.com; andreashskeie@gmail.com; gjerskri@online.no;
bea.blomlie@gmail.com; atroger@online.no; jon_melby@hotmail.com;
knutmelby@outlook.com

Kopi: Hoff, Kolbjørn <fmopkh@statsforvalteren.no
fmopvk@statsforvalteren.no>

Emne: Utkast til referat - møte grunneiere/festere bruksinteresser Øystre Slidre 16. august

Hei – vil først få takke for konstruktivt møte med dere den 16. august på Tingvang.

Vedlagt følger referatet som er skrevet med hjelp fra Salamonsen i kommunen. Vedlagt også følger presentasjonen. Kom gjerne med merknader og tillegg til referatet innen 28. august til undertegnede. Fristen for å sende inn skriftlige innspill er i samråd med dere satt til 7. september.

Med vennlig hilsen

Harald Klæbo
seniorrådgiver

<image001.png>

Telefon: 61 26 60 56

E-post: fmophkl@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/in

<Møte med grunneierne - Ø slidre 160822 referat1.docx>

----- Opprinnelig melding -----

Emne:Uttale til supplerende vern rundt Jotunheimen

Dato:06.09.2022 22:46

Fra:Tove Grethe Kolstad <Tove.Grethe.Kolstad@oystre-slidre.kommune.no>

Til:"sfinpost@statsforvaltaren.no" <sfinpost@statsforvaltaren.no>

Kopi til:ospostmottak <postmottak@oystre-slidre.kommune.no>

Til Statsforvaltaren i Innlandet og Øystre Slidre kommune.

Uttale til Supplerande vern rundt Jotunheimen

Vi viser til høyringsmøte i Øystre Slidre den 16.8.2022 og frist for å sende skriftlege merknader den 7.9.2022. Øystre Slidre Bondelag vil sende slik uttale:

Øystre Slidre Bondelag går sterkt imot ei kvar form for utvida verneområde innanfor kommunegrensene til Øystre Slidre. Det gjeld både utvida nasjonalpark og ei kvar form for landskapsvernområde.

Områda på nordsida av Vinstervatn er sterkt kulturpåverka gjennom mange tusen års bruk. og det er eit svært aktivt støls- og beitemiljø her også i dag. Stølane ligg i stor grad langs vatnet, men beitedyra bruker også store areal som strekkjer seg langt nordover og høgare i terrenget. Vår erfaring er at alle former for verneområde gir avgrensingar, plunder og heft for den aktive landbruksdrifta. Dette området er i alt for aktiv brukt til å kunne vurderast i naturvernsamanheng.

Erfaringar med Langsua nasjonalpark og Haldorbu landskapsvernområde viser at beitedrifta blir unødig byråkratisk når det først skal søkjast, og deretter varslast for kvar utkøyring av saltstein t.d. Det har også oppstått problem med løyve til bruk av køyrespor inn til Haldorbu. Rundt dei verna områda skal det også tilretteleggjast for auka besøk av turistar med parkeringsplassar, toalett og omlegging av stigar. Det kjem ofte i konflikt med stølsdrift og beitedyr.

Vi ber om at alt vidare utgreiingsarbeid for vern i Øystre Slidre blir stoppa opp!

Med vennleg helsing
Øystre Slidre Bondelag

Tove Grethe Kolstad, lokallagsleiar

SAK NR: **16/2022**
SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
Arkivnr.:

MØTEDATO: **22.6.2022**
MØTESTED: **Tingvang + e-post**

SIGN: _____

Utskrift til:
Statsforvalteren
Statskog SF
Øystre Slidre kommune

Fjellstyrets uttale om supplerende vern

Saksdokumenter

- E-post 4/5-2022 fra Statsforvalteren: Invitasjon til informasjonsmøte om supplerende vern
- Presentasjon fra møte 20/5-22
- E-post 25/5-22 til Skaget Bitihorn beitelag, tamreinlaga, Øystre Slidre JFF med spørsmål om merknader til utvidelsen.
- Referat fra møte «Supplerende vern - møte med regionale organisasjoner og fjellstyrer». E-post fra Statsforvalteren 13/6-22.
- Tilbakemelding fra Øystre Slidre JFF 8/6-2022
- Tilbakemelding fra Fram Reinlag 15/6-2022

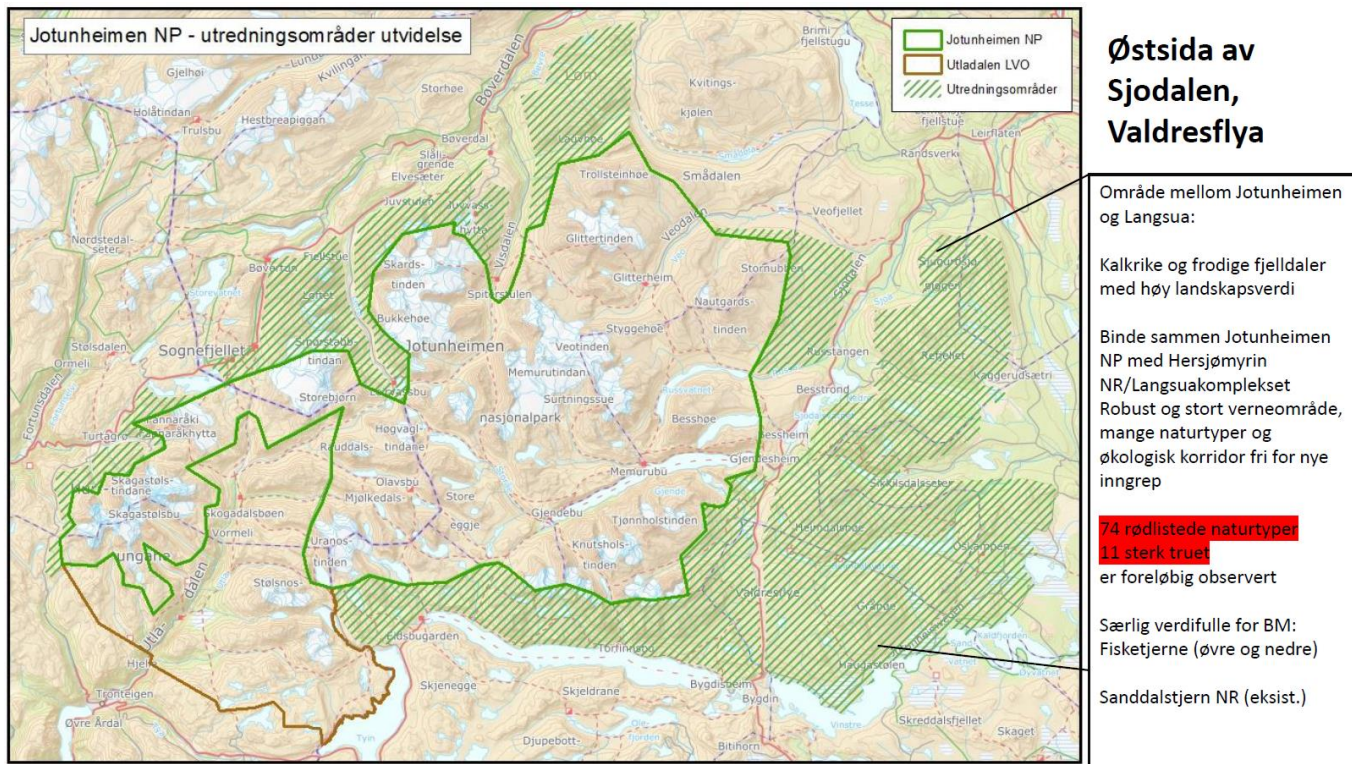
Saksopplysninger

Miljødirektoratet har gitt et oppdrag til Statsforvalteren i Innlandet.

- Avklare med kommunene om det er aksept for å forberede og gjennomføre videre prosess for vern av kandidatområdene i kategorien nasjonalpark.
- Gjennomføre dialog med grunneierorganisasjoner, naturvern og friluftslivsorganisasjoner regionalt/lokalt om muligheter og utfordringer knyttet til vern av kandidatområder i kategorien nasjonalpark.
- Dialogen med organisasjonene bør gjennomføres før kommunene tar endelig stilling til igangsetting av verneplanprosess.
- Vurdere kunnskapsgrunnlag for en verneprosess og behov for kunnskapsinnhenting og kartlegging der det er lokal aksept
- Starte formelle verneplanprosesser i medhold av naturmangfoldloven for de områdene der det er lokal aksept.

Som en del av denne prosessen var Øystre Slidre fjellstyre og flere andre fjellstyrer og organisasjoner invitert til informasjonsmøte om «Supplerende vern - mulige utvidelser av Jotunheimen nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Vesle Hjerkin LVO».

Møtet var 20/5-2022 og ble arrangert av Statsforvalteren. Presentasjonen fra møtet er vedlagt saken. I vårt område gjelder den mulige utvidelsen området mellom Jotunheimen NP og Langsua NP, se kart.

En av fjellstyrets viktigste oppgaver er å ivareta de bruksberettigede i statsallmenningen, derfor sendte vi ut informasjon til Skaget Bitihorn beitelag, tamreinlaga, Øystre Slidre JFF med spørsmål om merknader til utvidelsen. Vi har fått inn tilbakemeldinger fra Øystre Slidre Jeger- og fiskerforening og Fram Reinlag DA, og vi har fått kopi av uttaler fra Innlandet bondelag og Beito Husky.

Øystre Slidre Jeger- og fiskerforening:

En nasjonalparkstatus fører til økt friluftslivferdsel og forstyrrelser av viltet i områdene store deler av året. Dette oppfatter ØSJFF i økende grad negativt for utøvelsen av jakt, og er merkbart etter opprettelsen av Langsua. Særlig tilretteleggende tiltak i enkelte områder, som ved Storeskag, er eksempel på dette – og som vi ikke ønsker mer av!

ØSJFF støtter ikke supplerende vern, som på noe vis hindrer eller byråkratiserer våre medlemmers muligheter og rettigheter til utøvelse av jakt og fiske i Øystre Slidre kommune.

Etter noen år med Langsua, som av flere av våre medlemmer fortsatt oppfattes som storsamfunnets «ran» av lokal råderett, verdier og interesser - kan vi ikke gi vår støtte til supplerende vern i de former her beskrevet.

Derimot kan vi gi vår støtte til «vern» mot stadig økende tilrettelegging i form av skilting, opparbeidede stier, sykkelstier, klopper, rasteplasser, DNT hytter, løyper for ski/hundekjøring i høyfjellet, og ikke minst kroneksemplet på naturvandalisme «Trillestigen inn til Rjupetjednet».

FRAM REINLAG DA:

Vi ser av kartet, at deler av utvidelsen også omfatter Fram Reinlag Da sine beiteområder. Det er avgjørende for vår drift at det ikke legges begrensninger i forhold til vår bruk av beiteområdene. Tenker her på bruk av snøscooter og tidvis bruk av helikopter/drone i forbindelse med samling til slaktning. Det forekommer også at reinen trekker utover våre områder og en må da ha anledning å hente disse tilbake, med event bruk av snøscooter og helikopter/drone.

Erfaringen viser vel at trafikken i fjellet øker betydelig. Det er viktig at en klarer å «styre» denne, slik at det blir så skånsom ferdsel som mulig, med tanke på dyrenes velferd.

Et annet punkt som blir mer og mer aktuelt er jo klimaforandringene. Som kjent trenger reinen store arealer å beite på. Sommerstid er den helt avhengig å ha snøfonner å «kjøle» seg ned på og på mye av vårt sommerbeite, kan det tenkes at en ved et mildere klima, kan oppleve at mye av snøfonner som er i dag, kan forsvinne. En vil da sannsynligvis ha behov for noe høyere liggende areal. En håper ved et slikt scenario, at det ikke legges begrensninger for en eventuell utvidet beitebruk.

Innlandet Bondelag:

Innlandet Bondelags erfaring er at der det utøves næringsvirksomhet, det være seg beiting, setring eller annen virksomhet i tilknytning til jordbruksdrifta, setter et vern større eller mindre begrensninger for virksomheten. I tillegg medfører vern mer byråkrati, og det meste blir mer tungvint.

Våre erfaringer fra Langsua Nasjonalpark er at det har blitt mer byråkratisk å drive med landbruk etter at verneområdene ble opprettet. Landbruket opplever at de har tapt mer enn de har vunnet. Det som verneforskriften/forvaltningsplanen sier «kan tillates», har ikke blitt fulgt opp i form av tillatelser. Det har blitt vanskeligere å få bygge og bruke gjetebuer, fiskebuer osv, og det er restriksjoner på bruk av drone i nasjonalparkene. Drone er et fint

hjelpe midler i forhold til tilsyn og sanking av beitedyr. Det gis lite midler til tiltak for å legge til rette for landbruk i nasjonalparkene. I tillegg fører en nasjonalparkstatus til økt friluftslivferdsel og forstyrrelser i områdene, noe som er negativt for beitenæringa.

For beiteinteressene er det viktig at utkjøring av saltsteiner blir enklest mulig. Beitebrukerne ønsker å kjøre ut saltsteiner sjølve. Videre er det viktig at det er lett med tilsyn av dyr og utkjøring av skadde og døde dyr. For landbruket er det viktig at verneområdegrensene trekkes slik at setrer/støler blir liggende utenfor verneområdene. Både stølslandskapet ved Vinsteren og setrene ved Bygdin er konkrete eksempler på områder som må holdes utenfor verneområdene. I Heimdalen er det viktig at beitelagenes interesser blir ivaretatt. Også området mellom Visdalen og Soleggen er et viktig skogs- og beiteområde der et vern vil bli inngripende.

Beito Husky Tours AS:

Bakgrunn

Naturbaserte opplevelsesproduksjon har naturen og kunnskap som råvarer. Tilgang til naturen blir da en forutsetning for selveste drift / Produksjonsprosess. Denne tilgangen blir mer og mer redusert for oss. Både pga hytteutbygging, påståtte konflikt med grunneiere/ Hytteiere og vern av naturområder (eller nærmere sagt, den måte det vern utøves på).

Tidligere erfaringer: Langsua NP

Langsua NP skulle bli en brukspark. Vi ble oppfordret til å markedsføre parken, for å etter noen måneder, bli «tatt» for å ta oss til rette ved å markedsføre parken uten nødvendige tillatelse. Det høres ut som en spøk, men det er helt sant.

Etter at Langsua ble NP, er vi som kommersiell virksomhet, pliktet til å søke per gang dersom vi skal inn i NP. Dette selv om det er snakk om å kjøre hundespann på skareføre midt på vinteren. Dette gjør det vanskelig å planlegge /selge turer på forhand. Det blir også utelukket med overnatting i områdene. Så konsekvensen er at vi i utgangspunktet unngår å kjøre inn i NP.

Kommunikasjon med NP styre/ forvaltning oppleves også som vanskelig. De svarer ikke på våre henvendelser når vi inviterer til møte for å se på en bedre løsningen for vår bruk av parken som for eks. en generell søknad av antall turer /gjester per år. Systemet er byråkratisk og lite imøtekomende. Noe som skaper utrygghet for oss, som naturligvis ikke ønsker å bli «tatt» for å gjøre noe galt.

Refleksjon

Som jeg sa på styremøte i V.V., et viktig spørsmål man må stille seg er, dersom vi går for dette, hva blir alternativene for å sikre tilgang til naturbaserte kommersiell aktivitet? Dagens utvikling er veldig lite vennlig mot kommersiell naturbasert aktivitet, og vi ser tegn til forverring. Ønsker man å beholde og/eller satse videre på denne type virksomhet, er det viktig å se disse behov i sammenheng med alle andre interesser om arealbruk. Før vi blir helt utskviset mellom Nasjonal parkene, hytteområder, beiteområder osv. Denne tankemåte har heldigvis begynt å komme frem blant noen politikere og administrasjonen i ØSK. Men det er lang vei å gå, og vi trenger at det blir satt enda større fokus på. Helst skulle man lage en «masterplan» for ønsket utvikling.

Valdresflya er en viktig området for oss. Det sikrer en lengre vintersesong både tidlig vinter og sent vinter/vår. Det er ofte slik at snøen kommer sent til Beito, og isen legger seg ikke før Januar på Øyangen. Da er Valdresflya vår backup plan. Mister vi denne tilgangen, blir vi veldig utsatt for kanselleringer av oppdrag og da ryker helårs arbeidsplasser.

Det er veldig synd at vår virksomhet ofte anses som en ulempe i stedet for en bidragsyter. Som medvirker til verdiskapning gjennom kvalitetsprodukter som har ringvirkninger for destinasjonen, gode arbeidsplasser og naturvennlige verdier. I den forstand at vi er kunnskapsformidlere og kan sette en eksempel for private brukere.

Bærekraft og vern av naturen er viktig for oss alle. Det er også en forutsetning for oss som lever av naturen. Spørsmål er hvordan man skal utøve vern. Det blir feil å gi private fri tilgang samtidig som man gjør det vanskelig /umulig for ansvarlige virksomheter.

Vi må heller ikke gjøre tilgangen til naturen vanskeligere, men enda enklere og tilgjengelig for flere, og heller hjelpe med kunnskapsformidling og kompetanseheving for ansvarlig bruk. Da kan veien å gå være flere guider og guidede opplevelser og ikke det motsatt.

Vurdering

Tilbakemeldingene vi har fått fra bruksberettigede er nesten utlukkende kritiske/skeptiske til en utvidelse av Jotunheimen NP. Hovedsakelig er det økt ferdsl og mer byråkrati som er trekt fram.

En nasjonalpark vil naturlig tiltrekke seg flere folk, og den markedsfører nærmest seg selv. I tillegg bidrar myndighetene også til markedsføring og økt tilrettelegging. Dette har selvfølgelig både positive og negative sider. Mange vil besøke nasjonalparkene våre, og det vil bli økt ferdsl - på godt og vondt. Et vern kan gi mer trafikk, samtidig en sterkere hjemmel til å styre trafikken. Når mennesker skal styres betyr det ofte økt tilrettelegging. Vi mener at vi ser tendenser til en annen type bruk/brukere etter at nasjonalparken ble opprettet, noe som bl.a. fører til mer søppel i fjellet.

Landbruket og naturbasert turisme opplever at de har tapt mer enn de har vunnet, og trekker blant annet fra mer byråkrati.

Vår erfaring fra Langsua NP er at det følger lite penger med et vern. Øystre Slidre fjellstyre har tjenestekjøp mellom 50-100.000 kroner årlig, men avtalene har ofte vært uforutsigbare fra år til år. Selv om vi har fått noen oppdrag er det lite i forhold til ulempene og byråkratiet vi og andre lokale brukere av verneområdene opplever. Totalt sett har summen av tjenestekjøp fra SNO til fjellstyrene i Langsua stadig sunket de senere år, i tillegg til at nasjonalparkstyret i større grad velger å benytte SNO til skjøtselstiltak.

I Langsua NP opplever vi at vi har mistet mer oversikt etter at verneområdet ble opprettet. I enkelte tilfeller blir det stilt krav om at dyreeiere skal (syke og skadde dyr, kjøring av saltstein ect), jegere (uttransport av felt hjortevilt) og andre melde fra til ansvarlig oppsyn (SNO) om mulig før kjøringen skjer, eller så snart det lar seg gjøre i etterkant. Dette er meldinger som fjelloppsynet fikk tidligere, men nå får vi dem ikke, og vi får dem heller ikke videresendt fra forvaltningsmyndighetene og derfor har vi mindre oversikt enn før.

Fjellområdene våre er allerede godt ivaretatt og underlagt strenge lovverk og forvaltning med tanke på utbygging. En verneområdestatus er heller ingen garanti mot utbygging, etter at Langsua NP ble opprettet er det bl.a. gitt tillatelse til oppføring av nye DNT hytter både på Storeskag og Haldorbu. Slik vi ser det er hytteområder, vindkraftutbygging og andre større tekniske installasjoner eller inngrep, lite aktuelt i våre deler av disse områdene selv om områdene ikke har noen vernestatus.

Behandling av saken

Saken ble diskutert på møte 22.06.2022, men det var bare Tor Skattebo og Ole Kristian Oldre som møtte opp. Fjellstyret var derfor ikke vedtaksføre, og behandling av saken må derfor skje på e-post. Frist for tilbakemelding blir 23.06.2022 kl.12.00.

Forslag til uttale

Øystre Slidre fjellstyre ønsker ikke en utvidelse av Jotunheimen NP i våre områder. Etter vårt syn er statsallmenningen vår allerede godt ivaretatt, og vi ser derfor ikke at det vil være positivt for området, oss eller våre bruksberettigede med større verneområde.

Uttale

Øystre Slidre fjellstyre ønsker ikke en utvidelse av Jotunheimen NP i våre områder. Etter vårt syn er statsallmenningen vår allerede godt ivaretatt, og vi ser derfor ikke at det vil være positivt for området, oss eller våre bruksberettigede med større verneområde.

Statsforvalteren i Innlandet
Ved Harald Klæbo
Sendes kun på e-post

Deres ref. 2021/12834

Ansvarlig advokat:
Jan Erik Johansen/31087/JEJ
Fornebu, 26.09.2022

MULIG FREDNING SOM BERØRER GNR. 170 BNR. 1 I VÅGÅ KOMMUNE - NEDRE HEIMDALEN - MED ATKOMSTVEIER

Jeg viser til brev av 23.08.2022 til Peder Alvik Sanengen, og likelydende brev til øvrige eiere av eiendommen gnr. 170 bnr. 1 i Vågå kommune (Nedre Heimdalen). Jeg bistår eierne/rettighetshaverne til eiendommen.

Nedre Heimdalen ligger innenfor vurderingsområdet for mulig utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark mot Langsua, se Miljødepartementets tilrådning fra april 2021 s. 19.

Nedre Heimdalen er en privateied eiendom. Eiendommen er organisert som et sameie der seks familier eier private fritidsboliger. Noen av fritidsboligene har atkomst via Sikkilsdalsveien og Heimdalsveien/Flysetervegen, mens andre har atkomst fra Jotunheimveien og Oskampvegen. I tillegg til kjøring med personbiler er det behov for noe bruk av scooter til transport om vinteren, og i forbindelse med tilsyn. Flere av hytteeierne er også avhengige av å bruke båt med påhengsmotor på Nedre Heimdalsvann for å få atkomst i sommerhalvåret.

Nedre Heimdalsvannet benyttes også til næringsfiske med betydelig lokal medvirkning og forankring. Næringsfiske har pågått i Nedre Heimdalen i mange år, og i alle fall siden midten av 1900-tallet. I tillegg benyttes Nedre Heimdalen til både småvilt- og storviltjakt.

Ved et eventuelt vern som omfatter forbud mot motorisert ferdsel på deler av de nevnte veiene og med båt på Nedre Heimdalsvann, vil eierne i praksis ikke lenger få tilgang til fritidsboligene sine. Nærmeste sted man kan komme til med bil vil være flere kilometer fra fritidsboligene. Vedlikehold og frakt av mat/utstyr vil ikke lenger være mulig. Fisket i vannet som næring vil trolig også måtte nedlegges.

Veisystemene i området benyttes også ved jakt og beiting og dessuten av kraftselskap i og med at Nedre Heimdalsvann er en del av et utbygget og regulert vassdrag.

Det opprinnelige vernet av Jotunheimen nasjonalpark omfattet i hovedsak inngrepsfrie områder. Utvidelsen av fredningsområdet østover som nå vurderes, vil i stor grad berøre områder i

randsonen der det altså allerede er veier, fritidsboliger, kraftstasjoner og andre eksisterende inngrep. Området ligger utenfor Jotunheimen og er i tilrådingen ansett for å bare ha middels verneverdi.

Vi ser at departementet i sin tilråding legger opp til å utforme et eventuelt vern slik at ikke statens egne bebygde områder i Sikkilsdalen med atkomstvei blir berørt. Det samme bør gjelde for Nedre Heimdalen.

Vi oppfatter det slik at vern på privateid grunn primært skal gjennomføres ved frivillig vern. Dette går blant annet frem av Meldt. St. 14 (2015-2016). Eierne av Nedre Heimdalen vurderer det slik at kostnader og ulemper ved et vern her, vil være langt mer tungtveiende enn fordelene.

Eierne er opptatt av å forvalte naturressursene på eiendommene på en god og bærekraftig måte. Det kan imidlertid ikke ses å være behov for et vern for å ta vare på landskaps- eller naturverdier i området, som allerede er LNF-område og ligger så øde til at det neppe er tenkelig med tiltak som kommer i konflikt med landskaps- eller naturverdier. Et vernevedtak med den avgrensningen som er skissert, vil umuliggjøre igangværende bruk av eksisterende fritidsboliger og i stor grad også utøvelsen av jakt og fiske på eiendommen.

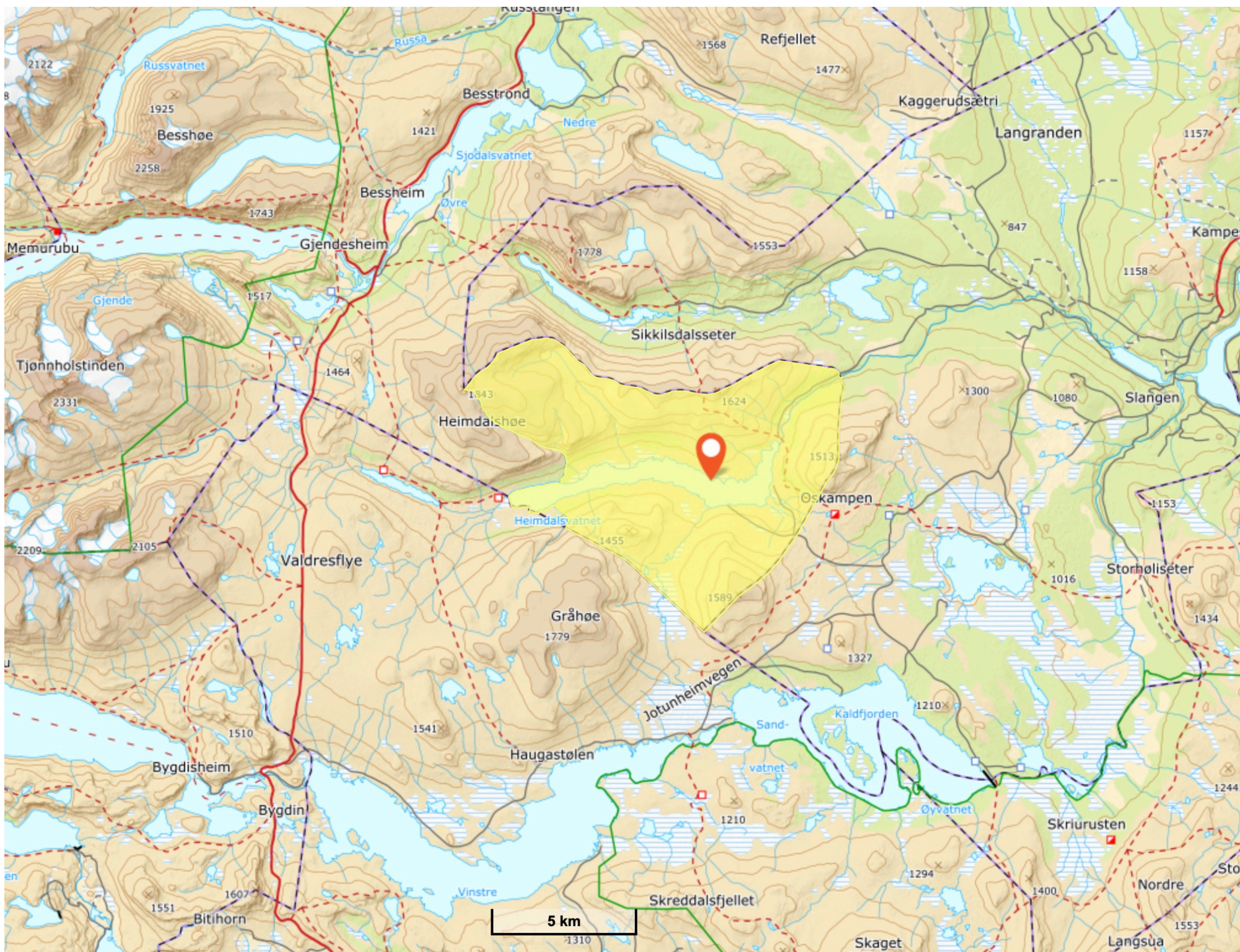
Vi vedlegger et oversiktskart over Nedre Heimdalen og nødvendige tilkomstveier der eiendommen har veirett.

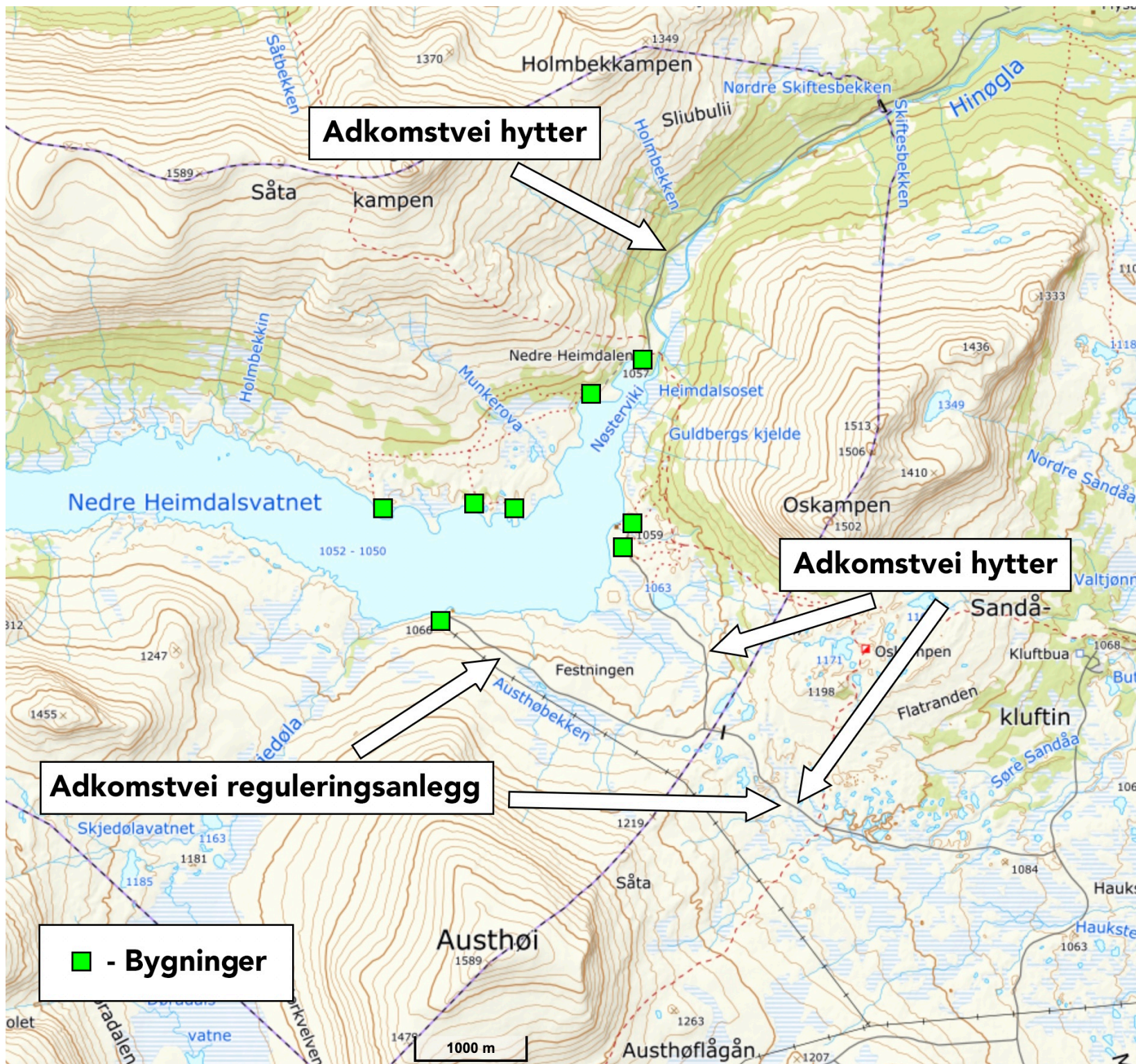
Med hilsen
Advokatfirma Tofte AS

(sign)
Jan Erik Johansen
Advokat

jej@advtofte.no

Vedlegg – oversiktskart og kart som viser bygninger og veier i Nedre Heimdalen

Arkiv	Saksbehandlar	Møtedato	Sak nr.
F1143	Knut Øyjordet	04.07.22	29/22

SUPPLERANDE VERN AV JOTUNHEIMEN NASJONALPARK M.M – UTTALE TIL VIDARE PROSESS

Saksdokument:

1. E-post frå Statsforvaltaren i Innlandet av 22.04.22. Innkalling til informasjonsmøte om supplerande vern.
2. Referat frå informasjonsmøte 20.05.22 (er kopiert opp og vedlagt saka).

Saksutgreiing:

Statsforvaltaren i Innlandet fekk i 2018 i oppdrag frå Miljødirektoratet å utgreie om det er lokal aksept for å utvide Jotunheimen nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Vesle Hjerkin landskapsvernområde. Oppstart av prosessen tok lang tid, og med lite involvering av berørte grunneigarar og brukarinteresser. Det var knapp tid og dårleg grunnlag for kommunane å gje innspel på. Såleis er det nå ein «restart» på prosessen.

Det er kommunane som tek avgjerd om det er aksept for å starte opp ein verneplanprosess. Som grunnlag for kommunane si avgjerd, er det i vinter og vår gjennomført møter med berørte grunneigarar. 20. mai vart det halde eit informasjonsmøte for regionale organisasjonar. Aktuelle fjellstyre var invitert, der lederen og dagleg leder møtte for Vågå fjellstyre. Det er slik at kommunane i fyrste omgang nå skal si ja eller nei til om ein verneplanprosess kan setjast i gang, ikkje ja eller nei til vern.

Vedlagte kart med skravering syner arealet som er foreslått utgreia m.a. i Vågå kommune. I Langmorkje statsallmenning dreier det seg om Leirungsdalsområdet, Hindflye (mellom Russa og Veo) samt store delar av snaufjellsområda aust for Sjødalen, frå Sjolikampen i nord til Nedre Heimdalen i sør. Frå Statsforvaltaren blir det nemnd at dagens grenser for Jotunheimen nasjonalpark vart trekt eit godt stykke vekk frå tekniske inngrep som t.d. vegar. Område som var verneverdige den gongen vart derfor ikkje med ved oppretting av nasjonalparken i 1980. Dette er noko av utgangspunktet for dei forslaga til utviding som nå ligg føre. Formålet med utvidinga er å få med gradienten frå høg fjell til lågareliggjande område og ei samanbinding mellom Langsua og Jotunheimen, slik at ein får ein samanhengande økologisk «korridor».

Vurdering:

Eit eventuelt vern vil sikkert ha både positive og negative konsekvensar for bruksrettsinteressene som fjellstyret skal ivareta. Generelt vil eit vern sikre mot store tekniske inngrep og utbyggingar som kan kome i konflikt med bruksrettsinteresser. Samtidig kan eit vern føre til meir folketrafiikk som kan vera til ulempe for beitedyr og vilt. I vårt område har vi med åra fått ein del erfaring med å ha ein del av områda verna etter naturmangfaldslova, og forvaltninga av desse. Dersom kommunen vel å setje i gang ein verneplanprosess, vil vi få belyst meir dei ulike konsekvensane. Både fjellstyret, andre brukarinteresser, grunneigar

(Statskog) og næringsaktørar får da eit betre grunnlag for å gje uttale. Men ein slik prosess tek tid og er ressurskrevjande.

Saka blir lagt fram utan innstilling. Eventuelle supplerande merknader frå saksbehandlar blir lagt fram direkte i møtet.

Vedtak:

Samrøystes: Med bakgrunn i dei interessene som fjellstyret skal ivareta, er Vågå fjellstyre skeptisk til at det blir igangsett ein verneplanprosess med tanke på utviding av Jotunheimen nasjonalpark, samt aktuelle område på austsida av Sjødalen i Langmorkje statsallmenning.

Fjellstyret skal etter fjellova ivareta bruksrettsintersser, dvs. dei jordbruksmessige bruksrettane og rettar til jakt, fangst og fiske. Vi meiner at desse interessene blir godt ivareteke utan vern, og at dagens forvaltning generelt kan vise til det. Fjellstyret fryktar også at vernestatus vil medføre ein vesentleg meirauke i trafikken, som kan vera negativt for seter- og beitebruk, natur- og dyreliv. På austsida av Sjødalen er det generelt liten trafikk i dag.

Rett utskrift. Går til:

Statsforvaltaren i Innlandet
Vågå kommune
Statskog

Vågåmo, 04.07.22

Knut Øyjordet (e.f)

Møtebok – Lom fjellstyre

Sak nr.:	14/2022	Arkiv nr.:		Møtedato:	20.06.2022
Saksbehandlar:	Åsmund Galde				

Supplerande vern – Jotunheimen Nasjonalpark. Uttale til vidare prosess.

Sakspapir:

- E-post frå Statsforvaltaren i innlandet 22. april. Innkalling til informasjonsmøte om supplerande vern.
- Presentasjon frå informasjonsmøte 19. mai -supplerande vern
- Referat frå informasjonsmøte 19. mai – supplerande vern

Saksutgreiing:

Statsforvaltaren i innlandet fekk i 2018 i oppdrag frå Miljødirektoratet å utgreie om det er lokal aksept for å utvide Jotunheimen nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Vesle Hjerkin landskapsverområde. Fyrste runde av denne prosessen var uheldig, med for lite involvering av berørte grunneigarar og brukarinteresser. Det var knapp tid og eit dårleg grunnlag for kommunane å gje innspel på, og nokre av kommunane har i ettertid funne ut at dei var litt for raske til å avvise moglege utvidingar av nasjonalparken. Med dette som bakgrunn vart prosessen restarta hausten 2021.

Det er kommunane som tek avgjerd om det er aksept for å starte opp ein verneplanprosessen. Som grunnlag for kommunane si avgjerd, er det i vinter og vår gjennomført møter med berørte grunneigarar og 19. mai vart det halde eit informasjonsmøte for lokale og regionale naturvern- og friluftorganisasjonar. Fjellstyret var invitert til sistnemnde, der sekretæren møtte. I samband med at det var opna for innspel blei det kommentert at fjellstyra representerer ulike brukarinteresser, og at synspunkt om utvida vern kan vere delte. Med bakgrunn i dette vart det framlagt eit ynskje om tid til å sende inn skriftleg attendemelding i etterkant av møtet.

Slik saka står nå er det ikkje spørsmål om ja eller nei til vern, men ei avklaring av om det er lokal aksept for å igangsette ein verneplanprosess gjennom ei kommunestyrebehandling. Kommunane skal, m.a. med bakgrunn i ovanemde dialogmøter, hausten 2022 bestemme om dei er positive til ein slik prosess.

Opplysninger og merknader:

Bilete 1 syner arealet som er foreslått utgreia i Lom kommune. Mykje av det ligg på statsallmenning og inneheld alt frå urørte høgalpine områder med toppar over 2000m, til areal lågare i terrenget tett inntil reiselivsverksemdar, beite- og seter områder.

Eit eventuelt vern vil kunne ha både positive og negative konsekvensar, det er gjerne delte syn på ei eventuell utviding - alt etter område og ulike brukarinteresser. Sakshandsamarar har fått munnlege innspel frå ulike lokale næringsaktørar, både landbruk og reiseliv, som er både for og i mot utvida vern.

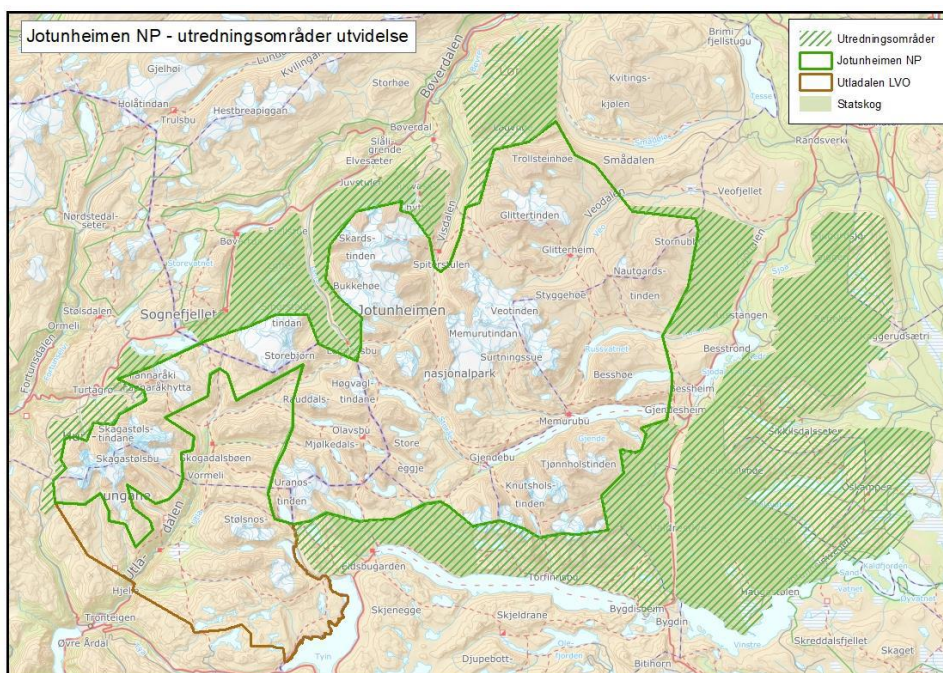
Om kommunen vel å sette i gang ein verneplanprosess vil ein få belyst dei ulike konsekvensane, både positive og negative. Fjellstyret, andre brukarinteresser, grunneigarar og næringsaktørar får eit betre grunnlag- og høve til å gje uttale.

Møtebok – Lom fjellstyre

Samstundes vil ein verneplanprosess være omfattande og ressurskrevjande, i ljøs av dette kan det sagnast betre grunngeving for kvifor dei ulike områda er foreslege verna. Plan- og bygningsloven, planprosessar, regionale myndigheiter i saman med lokal forvaltning tek i vare mange av dei verdiane som ligg til desse areala.

Dei gjeldande grensene til Jotunheimen nasjonalpark vart oppretta i ei tid der verneområdegrensa skulle leggst i god avstand til menneskelege inngrep og områder med høg bruk og aktivitet. I dag er denne tenkemåten endra, der til dømes reiseliv og verneområdeforvaltning i større grad spelar på kvarandre, og at det i større grad blir opna for tilrettelegging, byggetiltak og bruk innanfor verneområdegrensene. Jotunheimen er ein «*brukspark*», der det skal leggst til rette for både landbruk, beitebruk og reiseliv.

Det vil truleg være lettare å finne lokal aksept for vern av høgfjell og enkelte områder som er typisk prega av høg reiselivsaktivitet framfor dei andre områda i forslaget. I ein eventuell vidare prosess bør det i fyrste runde kartleggast kva områder som kan være aktuelle slik at ein kan avgrense areala som ein tek vidare inn i ein verneplanprosess.

Bilete 1: Forslag til supplerande vern - Jotunheimen NP

Saksgangen vidare kan samanliknast med prosessen for «*frivillig vern av skog*», men i staden for grunneigar er det kommunen som seier ja eller nei eller kan sette vilkår til om ein verneplanprosess blir igangsett. Etter igangsetting vil kommunane ha moglegheit til å stoppe verneplanforslaget når/om dette blir ferdig.

Vedtak:

Dagleg leiar utformar forslag til uttale i samsvar med det som kom fram under behandlinga av saka. Forslaget blir sendt ut til medlemmane for korreksjon og endeleg godkjenning.

Møtebok – Lom fjellstyre

Samrøystes.

Møtebok – Lom fjellstyre

Sak nr.:	15/2022	Arkiv nr.:		Møtedato:	24.06.2022
Saksbehandlar:	Åsmund Galde				

Supplerande vern – Jotunheimen Nasjonalpark. Uttale til vidare prosess.

Sakspapir:

- E-post frå Statsforvaltaren i innlandet 22. april. Innkalling til informasjonsmøte om supplerande vern.
- Presentasjon frå informasjonsmøte 19. mai -supplerande vern
- Referat frå informasjonsmøte 19. mai – supplerande vern

Saksutgreiing:

Statsforvaltaren i innlandet fekk i 2018 i oppdrag frå Miljødirektoratet å utgreie om det er lokal aksept for å utvide Jotunheimen nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Vesle Hjerkin landskapsverområde. Fyrste runde av denne prosessen var uheldig, med for lite involvering av berørte grunneigarar og brukarinteresser. Det var knapp tid og eit dårleg grunnlag for kommunane å gje innspel på, og nokre av kommunane har i ettertid funne ut at dei var litt for raske til å avvise moglege utvidingar av nasjonalparken. Med dette som bakgrunn vart prosessen restarta hausten 2021.

Det er kommunane som tek avgjerd om det er aksept for å starte opp ein verneplanprosessen. Som grunnlag for kommunane si avgjerd, er det i vinter og vår gjennomført møter med berørte grunneigarar og 19. mai vart det halde eit informasjonsmøte for lokale og regionale naturvern- og friluftorganisasjonar. Fjellstyret var invitert til sistnemnde, der sekretæren møtte. I samband med at det var opna for innspel blei det kommentert at fjellstyra representerer ulike brukarinteresser, og at synspunkt om utvida vern kan vere delte. Med bakgrunn i dette vart det framlagt eit ynskje om tid til å sende inn skriftleg attendemelding i etterkant av møtet.

Opplysninger og merknader:

Saka var til behandling i sak 14/2022 der det vart gjort vedtak om at dagleg leiar utformar forslag til uttale i samsvar med momenta det var semje om under behandling av saka. Det blir elles vist til saksutgreiing og vurderingane lagt fram der.

Forslaget er sendt ut til medlemmane pr. e-post og samrøystes godkjent slik det låg føre.

Fjellstyret si uttale:

Lom fjellstyre er skeptiske til at det blir sett i gang ein prosess for utviding av Jotunheimen nasjonalpark slik som skissert i forslaget.

Fjellstyret skal i fyrste rekkje ivareta bruksrettsutøving samt jakt, fangst og fiske på statsallmenningen. Vårt syn er at areala som er foreslege på statsallmenningen i Lom blir godt ivareteke utan vern, og at vi over tid kan syne til ei forvaltning som tek i vare og balanserer landbruk, naturvern og friluftinteresser på ein god måte.

Vernestatus aukar områda sin attraktivitet for friluftsliv og som reiselivsprodukt. Jotunheimen har årleg mange tusen besøkjande, ei mengd som i ulik grad kan gje

Møtebok – Lom fjellstyre

negative konsekvensar for både seter- og beitebruk, natur- og dyreliv. Fjellstyret meiner forvaltinga i dag har for få ressursar og verkemidlar til veiledning, besøksforvaltning, tilrettelegging tilsyn, restaurering og skjøtsel i verneområda.

Vi meiner at ei utviding av Jotunheimen nasjonalpark kan gje negative konsekvensar for bruksrettsutøving og utøving av jakt- og fiske. Natur, dyreliv og kulturlandskap i desse områda blir ivareteke på ein god måte – også utan vernestatus.

Utskrift går til:

- Statsforvalteren i Innlandet -som e-post
- Lom kommune – som e-post
- Statskog SF – som e-post.

Sendt frå [E-post](#) for Windows

Lom Tamrein har ingen innvending mot utviding av nasjonalparken, så lenge drift kan fortsetja på same måte som i dag. Dette med tanke på motorisert ferdsel somar og vinter, bruk av drone og helikopter og moglegheit for oppsetting av framtidige nødvendige instalasjoner for vidare drift.

Mvh
Kristian Kjæstad
Lom Tamrein AS
Tlf 99 48 98 04

Sendt frå [E-post](#) for Windows

From: Harald Bolstad[harald.bolstad@fjellstyrene.no]

Sent: 24.06.2022 08:00:49

To: Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]

Cc: Klæbo, Harald[fmophkl@statsforvalteren.no]; Vorkinn,
Marit[fmopmvo@statsforvalteren.no]; Sjur Sande[sjur.sande@gmail.com]

Subject: Uttale til utredningsforslag om supplerende vern av Jotunheimen nasjonalpark
Hei!

Fron fjellstyre har følgende uttale til utredningsforslag om vern som berører Fron statsalmenning:

Behandlet i fjellstyremøte for Fron fjellstyre den 20.06.22, sak 14:

Vedtak:

Fron fjellstyre tilrår at det ikke blir noe vern i dette området av Fron statsalmenning da det berører områder nær setrer og at et vern erfaringsmessig vil føre til unødvendige begrensninger.

Mvh

Harald Bolstad

Sekretær/fjelloppsyn

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987

Deres ref
Harald Klæbo

Vår ref
14/1371-279

Dato
16. oktober 2022

Forespørsel om supplerende vern

Landbruks- og matdepartementet (LMD) viser til dialogmøte med Statsforvalteren i Innlandet 30. september 2022 og etterfølgende henvendelse på e-post 3. oktober 2022.

Statsforvalteren ønsker LMDs syn på forespørsel om supplerende vern knyttet til utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark. Tiden vi har fått til å vurdere saken har vært svært knapp. Når det gjelder fremtidige prosesser ber vi om å bli involvert i rimelig tid, og at henvendelser fra Statsforvalteren formaliseres på ordinær måte i brev til departementet.

Staten ved LMD eier Sikkilsdalseter med betydelig tilliggende grunnareal (Gnr. 218 bnr. 1 og gnr. 216 bnr. 2) i Nord-Fron kommune. Vi orienterer først om vår virksomhet i Sikkilsdalen, og svarer deretter ut vårt syn på forespørsel om supplerende vern. Departementets overordnende tilnærming er at vern av bygninger, natur og kulturlandskap forvaltes best gjennom aktiv bruk.

Arealet i Sikkilsdalen utgjør ca. 54 000 dekar. Seteranlegget består av en rekke bygninger, hvor 8 er underlagt fredning, jf. forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer. Stedet brukes primært til hesteavl, og har tradisjoner med dette helt tilbake til 1868. Beitene benyttes til å slippe hingster og hopper av rasene dølahest og norsk kaldblodstraver. Begge disse rasene er bevaringsverdige nasjonale raser der vi har et ansvar for genbevaring. Dølahesten har status som kritisk truet rase, mens kaldblodstraveren har status som truet rase. Hestebeitene er i dag adskilt på 3 ulike geografiske beiteområder hvor hingstene beiter med hver sin hoppeflokk fra juni til slutten av august/starten av september i Sikkilsdalen. I forbindelse med denne virksomheten er det behov for gjerder for å sikre at hingstene med følger er adskilt fra hverandre. For en hensiktsmessig bruk av beitearealene til hesteavl og genbevaring er det viktig at Norsk Hestesenter har stor grad av frihet til å dele inn arealene

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Forsknings- og
administrasjonsavdelingen

Saksbehandler
Amund Lie
22 24 92 56

etter behov basert på antall hingster og hopper som meldes inn til beitesesongen. Beitebruk representerer også en kulturhistorisk verdi.

Norsk hestesenter har en avtale med departementet om bruk av diverse bygninger og leie av grunnarealer i forbindelse med hestevirksomheten. Hestevirksomheten er spredt på et større geografisk område. Blant annet må gjeter kjøre motorbåt på tvers av 2 vann, Øvre og Nedre Sikkilsdalsvann, for å komme inn til hestebeitet innerst i Bristol. Det foregår også fiske med motorbåt på disse vannene. Det er også bygninger i form av flere naust og en koie langs disse vannene, hvor det regelmessig er behov for vedlikehold og kjøring av materialer vinterstid med snøskuter.

I tillegg leier LMD ut setra til turisme, hvor leietaker har ansvar for drift og vedlikehold av en rekke bygninger med betydelig kulturverdi. Flere av disse er allerede underlagt fredning. Både leietaker og Norsk hestesenter henter ut ved til fyring. Et eget vannkraftverk leverer strøm til seteranlegget fra en bekk/elv som renner fra Skåltjønna og gjennom seteranlegget.

Jaktretten knyttet til Sikkilsdalen (i praksis elg, hjort og fugl) tilhører Kongen, noe som er regulert i St. prp. 39 (1971-1972). I forbindelse med jaktutøvelsen kan det være behov for transport med motorkjøretøy. Det foregår også fra tid til annen øvingsaktivitet via Røde kors i Sikkilsdalen for å kunne trene på realistiske oppdrag i fjellet med snøskuter. Departementet stiller strenge krav til at denne typen virksomhet ikke er i konflikt med blant annet kongeørnens utfoldelse.

Det er flere former for vern. Ofte har *nasjonalparker* villmarkspregete områder, intakte økosystemer eller andre landskap som ikke er preget av større naturinngrep. Etter vårt syn er det å etablere nasjonalpark ikke aktuelt for det angitte vurderingsområdet i Sikkilsdalen, dvs. omtrent fra Sikkilsdalseter og vestover, da en del av området er bygd ut og det foregår virksomhet i Sikkilsdalen som en normalt ikke finner i en nasjonalpark.

Landskapsvernområde tillater mer aktiv bruk og virksomhet enn nasjonalparker, og har et større mangfold av aktiviteter bl.a. knyttet til næring og landbruk, som for eksempel beitevirksomhet. Samtidig er det også restriksjoner knyttet til et landskapsvernområde hvor karakter og særpreg ikke skal endres, og bruken av arealer er knyttet til den aktiviteten som er nevnt over.

Departementet bruker i dag betydelige administrative ressurser på eiendomsforvaltning, eksempelvis knyttet til brannvern, kulturminneforvaltning og vedlikehold/drift av kraftverk og bygningsmasse. Status som landskapsvernområde vil kunne medføre ytterligere administrasjon og byråkratisering for de som har virksomhet der i dag.

Departementet viser også til «*Forskrift om vern av Espedalen landskapsvernområde, Gausdal, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner, Oppland*», som har overføringsverdi til et eventuelt vern av Sikkilsdalen. I forskriften er det regulert en rekke aktiviteter som aktuell forvaltningsmyndighet må gis tillatelse til, eksempelvis knyttet til motorferdsel og

beltekjøretøy. Departementet er i dag svært bevisst på å begrense aktivitet på vår eiendom i Sikkilsdalen til det som er nødvendig, og har over lang tid hatt en restriktiv tilnærming til aktiviteter som kan ha innvirkning på natur og kulturlandskap.

Departementet forvalter i dag eiendommen gjennom aktiv beitebruk og vedlikehold av seterlandskapet og tilhørende bygninger. Etter vår mening er dette den beste måten å sikre kulturlandskap, natur og biologiske verdier i Sikkilsdalen. For framtidig forvaltning er det viktig at det ikke pålegges restriksjoner på eiendommen som hindrer slik bruk eller fører til at slik bruk krever omfattende saksadministrasjon.

Med hilsen

Per Eivind Jensen (e.f.)
avdelingsdirektør

Amund Lie
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Øvre Heidal Sameige

Org. nr.: 969 361 108

Styreleder Harald Granrud
Sjølivegen 857, 2676 Heidal
Tlf. 908 33 126

e-post: harald.granrud@gmail.com

Heidal 09.10.2022

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 Lillehammer
sfinpost@statsforvalteren.no

Ref.: Seniorrådgiver Harald Klæbo, fmophkl@statsforvalteren.no

Uttalelse – supplerende vern – utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark

Bakgrunn:

Informasjonsmøte i Heidal 29.09.2022 hvor Statsforvalteren redegjorde for oppdraget om supplerende vern, utredningsområder og konsekvenser av evt. vern. Det foreligger referat fra møtet som bla. gir klart uttrykk for Øvre Heidal Sameige sitt standpunkt til evt. utvidet vern.

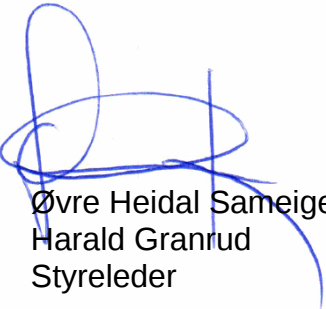
Sameiget er i møtoreferatet bedt om å sende en egen uttalelse til Statsforvalteren innen 15.oktober.

Uttalelse:

Saken er behandlet i vårt styre i dag og vi gir herved denne uttalelsen i spørsmålet om utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark og hvorvidt dette også skal omfatte Refjellet, vårt privatrettslige sameige, gnr. 327 bnr. 1 i Sel.

Fra 2019 har sameiget gjennom tidligere informasjon vært kjent med forslag om mulige utvidelser av nasjonalparker til også å gjelde vårt område. Samlet sett med den informasjon og de innspill som foreligger er det etter styrets oppfatning ikke kommet nye momenter som endrer vårt standpunkt. Vi har et mål og en tradisjon om å forvalte området i et regenerativt perspektiv og en utvidelse av nasjonalparken kan lett komme i konflikt med dette.

Øvre Heidal Sameige aksepterer ikke en utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark til å omfatte vår privatrettslige grunn i Refjellet.

Øvre Heidal Sameige
Harald Granrud
Styreleder

Kopi: Sel kommune, Botten Hansens gate 9, 2670 Otta
postmottak@sel.kommune.no
eldri.siem@sel.kommune.no

Statsforvalteren i Innlandet
Gudbrandsdalsvegen 186
2619 Lillehammer

Øyer 12.06.2022

Utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Vesle Hjerkinns landskapsvernområde.

BirdLife Norge avdeling Oppland (tidligere Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland) viser til framlagte forslag om utvidelser av Jotunheimen NP, Dovre NP og Vesle Hjerkinns LVO.

De foreslåtte utvidelsene av disse verneområdene dreier seg om å styrke vern av sårbar fjellnatur i Norge, hvor vi som nasjon har et meget stort forvaltningsansvar - både når det gjelder naturtyper og det biologiske mangfold. Grensene for disse verneområdene er – som i mange andre områder – i stor grad trukket rettlinjet, ofte mellom markerte toppunkter, elver eller vatn. De biologiske kvalitetene i disse «grenseområdene» har etter vår mening i liten grad hatt innflytelse på selve grensefastsettingen. Mange steder går vernegrensene midt gjennom viktige naturtyper (f.eks. myrer), rett på utsiden av faste hekkeplasser for truede arter (f.eks. rovfugl), eller at verneområdet ikke har fått med seg biologiske «kjerneområder» i den aktuelle fjellregionen.

BirdLife Norge avdeling Oppland vil sterkt støtte opp om de utvidelsesforslag som nå er lagt fram. Med bakgrunn i det forannevnte vil vi – fra et ornitologisk synspunkt – framheve behovet for utvidet vern i vestenden av Avsjøen (0,2 km²), hvor det er et rikt fugleliv med mange rødlistearter.

For Dovre nasjonalpark vil vi sterkt anbefale en utvidelse i tråd med grensen for nasjonalt villreinområde, dvs. 23,1 km². En slik vernegrense vil bl.a. omfatte viktige elvekløfter, og dermed flere viktige hekkeplasser for truede rovfuglarter.

Utvidelsesforslaget for Jotunheimen nasjonalpark er svært positivt. Dette vil «fange» opp viktige hekke- og leveområder for noen av våre meste truede rovfuglarter. Videre er det av stor betydning å få et vern av Valdresflye, og på denne måten binde sammen Jotunheimen nasjonalpark med Hersjømyrin naturreservat i Langsua. Fuglelivet på Valdresflya er godt undersøkt siden 1970-årene og fram til i dag. Området har først og fremst betydning som hekkeområde for våtmarksfugl, fjelljo og spurvefugl. Senere års registreringer viser at det også har stor betydning som mellomlandingsplass for trekkende gjess, ender og vadefugl, spesielt på høsten. Mest oppsiktsvekkende er forekomsten av en lang rekke arktiske arter (bl.a. ringgås, tundralo, lappspove, tundrasnipe og polarsnipe). Ingen andre lokaliteter i Oppland – og kanskje heller ikke på det indre Østlandet – kan framvise en tilsvarende komplett fuglefauna knyttet til høytliggende våtmark (mellomalpin sone). Hele 90 fuglearter er registrert, og av disse står 25 arter oppført på den *norske rødlista* (2021). For en lang rekke arter (bl.a. bergand, havelle, sandlo, boltit, fjæreplytt, myrsnipe, temmincksnipe, fjelljo og fjellerke) er Valdresflya å anse som et «nøkkelområde» med hekkebestander som svært få områder kan måle seg med. Valdresflya har et fugleliv med nasjonale og internasjonale kvaliteter som må tas vare på, og som all annen høyfjellsnatur er det sårbart for endringer og forstyrrelser.

BirdLife Norge avdeling Oppland
Jon Opheim
(leder)

Statsforvalteren Innlandet

ved Harald Klæbo

27. september 2022

Vedrørende supplerende vern i Jotunheimen og Dovre nasjonalpark

Det vises til tidligere dialog og invitasjon til å komme med innspill til prosessen med supplerende vern i Jotunheimen og Dovre nasjonalpark. Under følger et overordnet innspill som vi håper kan tas med i det videre arbeidet.

Bakgrunn

DNT er Norges største friluftslivsorganisasjon med over 300 000 medlemmer. DNT har et todelt formål; å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv og samtidig bidra til å sikre friluftslivets natur- og kulturgrunnlag. Organisasjonen består av 57 medlemsforeninger med tilknyttede lokallag som har ansvar for til sammen mer enn 550 hytter, 22.000 km med T-merkede stier og nærmere 5000 km kvista løyper. Mange av foreningene har hytter og ruter i våre store verneområder og er også representert i ulike rådgivende utvalg og annet knyttet til forvaltningen av verneområdene.

Overordnede betraktninger om supplerende vern

Store sammenhengende naturområder er grunnlaget for mye av vår aktivitet. Samtidig ser vi at mange slike områder forsvinner bit for bit. Ransonene til verneområdene er særlig utsatt for nedbygging og fragmentering. Klimaendringer vil også medføre økt gjengroing av fjellområder og kulturlandskap og endre livsmiljøet for mange arter, noe som igjen kan forringe opplevelseskvalitetene.

DNT mener at store sammenhengende naturområder kommer til å bli enda mer verdifulle i framtida, både mhp. bevaring av naturmangfold, som buffer mot klimaendringer og for gode naturoplevelser.

I vår [handlingsplan for natur, kulturarv og miljø](#) (2021-2024) har vi derfor vedtatt at vi skal bidra til å hindre bit-for-bit nedbygging av norsk natur, og arbeide for vern og bevaring av større skog-, fjell- og kystlandskap, blant annet gjennom supplerende vern.

DNT er i utgangspunktet positive til prosessen med supplerende vern i Jotunheimen og Dovre nasjonalpark. Vi tror at flere av disse områdene trenger en bedre og en mer langsiktig beskyttelse enn de har i dag.

Vern gjennom bruk

DNTs lange historie og hele vår virksomhet er basert på ideen om at det vi er glade i, det tar vi vare på. Muligheten til å oppleve store sammenhengende naturområder med urørt preg som i Jotunheimen, er en unik verdi. Det gir opplevelser for livet og bidrar til å styrke forståelsen for den sårbare fjellnaturen og behovet for å verne den. Derfor tror vi på vern gjennom bruk – på naturens premisser.

Fjellteksten fra 2003 (jf. St.prp. nr 65 (2002-2003)) markerte et viktig politisk skifte i verneområdeforvaltningen med mål om økt miljøtilpasset turismessig bruk av våre verneområder. Dette er senere fulgt opp i blant annet friluftsmeldingen (Meld. St. 18 (2015-2016)), reiselivsmeldingen (Meld. St. 19 (2016-2017)) og handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene (2019). Her understrekes det at regjeringen vil bidra til bedre tilrettelegging for både friluftslivet og for en bærekraftig verdiskaping i nasjonalparkene, samtidig som verneverdiene og opplevelsesverdiene opprettholdes.

Vi mener at turistforeningens tilrettelegging for et enkelt og naturvennlig friluftsliv for allmennheten er viktige bidrag for å nå de nasjonale målene om økt bruk, innenfor rammene av verneformålet og på naturens premisser. Vi har også forbedringspotensial når det gjelder drift og naturvennlig tilrettelegging for ferdsel, men totalt sett mener vi at DNTs nøkterne hyttestandard og rutenett i verneområdene bør betraktes som en del av det enkle friluftslivet.

Ivaretagelse av friluftsliv og lokale interesser

DNT er derfor positive til at det åpnes verneplanprosess for Jotunheimen og Dovre nasjonalpark, forutsatt at friluftslivsinteresser og lokale interesser blir godt ivaretatt. Mange av våre foreninger sitter med god lokalkunnskap om friluftslivsverdier, om brukere og ulike former for ferdsel. Vi tror at forvaltningen er tjent med å sikre at turistforeningens interesser er godt representert i en eventuell verneplanprosess. Tidlig involvering og jevnlig dialog med brukerinteressene, er helt sentralt for å sikre god medvirkning, forankring og kunnskapsutveksling.

Vi vet også at mange folkevalgte i kommunene ønsker mer kunnskap om natur- og friluftslivsverdier i sine områder og har en intensjon om å balansere ulike hensyn i verneområdene på en god måte. Det kan våre foreninger bidra med.

I over 150 år har DNT drevet friluftslivets kollektivtilbud. Også framover skal vi gjøre det - med høy grad av bevissthet om vårt eget fotavtrykk slik at våre unike naturverdier kan bevares og slik at både vi – og våre barns barnebarn – kan få gleden av naturopplevelser for livet.

Med vennlig hilsen

Dag Terje Klarp Solvang

Generalsekretær

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 Lillehammer

Deres ref.: 2021/12834 – 2022/2114

Vår ref.: Anne Mæhlum

Dato: 14.06.2022

Innspill til prosess om supplerende vern

Vi viser til møte fredag 20. mai 2022 hos Statsforvalteren i Innlandet vedrørende supplerende vern og Statsforvalterens oppdrag om å utrede om det er lokal aksept for å utvide Jotunheimen nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Veske Hjerkinns landskapsvernområde.

Innledningsvis vil vi bemerke at det er svært uheldig at Staten ønsker å gjennomføre vern etter myndighetsstyrte prosesser. Frivillig vern er en svært vellykket ordning for vern av skog og det er ingen god grunn til at ikke denne metoden også kunne vært tatt i bruk for andre naturtyper enn skog.

Når det gjelder det konkrete prosjektet, mener Glommen Mjøsen Skog at det er helt avgjørende at alle berørte grunneiere blir informert i denne delen av prosessen. Dette gjelder både de som har arealer i, inntil eller har rettigheter etter fjelloven knyttet til arealene som utredes. Det er viktig at disse kan komme med sine uttalelser før kommunene gjør vedtak om de ønsker å si ja eller nei til å utrede vern videre.

Av kartgrunnlagene vist i informasjonsmøtet og som ligger ved i presentasjonen gitt i møte er det svært vanskelig å se hvilke grunneiere som blir berørt. Den svært grove inndelingen må ikke være til hinder for å informere lokale grunneiere om prosessen.

Vi vil påpeke at det ikke bare er den skogen som er definert som produktiv som har en økonomisk verdi. All skog og grunn har en verdi for grunneier. Det vil si at «frivillig vern av skog» må benyttes som prinsipp for all skog, ikke bare den produktive skogen, som berøres i denne prosessen. I tillegg vil vi påpeke at et vern vil føre til flere restriksjoner ved bruk områdene for jord- og skogbruksinteressene og ikke minst en økt byråkratisering knyttet til en del av denne bruken. Det er derfor viktig at grunneierinteressene høres i en evt. verneprosess slik at det unngås konflikter.

Med hilsen
GLOMMEN MJØSEN SKOG

Yngve Holth
Næringspolitisk sjef
yh@glommen-mjosen.no

Tlf. 91 83 22 36

Eksisterende vannkraftanlegg og mulige utvidelser/ videreutvikling av anlegg innenfor områder som vurderes for supplerende vern i Jotunheimen

Lillehammer 13.9.2022

Bakgrunn

Statsforvalteren i Innlandet er inne i en prosess med avklaring med berørte kommuner om det er aksept for å forberede og gjennomføre videre arbeid for vern av aktuelle/foreslåtte områder som nasjonalpark i tilknytning til dagens verneområder i Jotunheimen og Langsua. Som et ledd i denne prosessen gjennomfører Statsforvalteren dialogmøter med grunneiere, organisasjoner og brukerinteressene i de aktuelle utredningsområdene.

Vannkraftselskapene har gjennom sine eksisterende anlegg i ulike deler av Vinstravassdraget store interesser i deler av områdene som nå vurderes for utvidelse av eksisterende verneområder. I den forbindelse legger Hafslund Eco Vannkraft (HEV) gjennom dette notatet fram en oversikt over eksisterende anlegg og våre behov knyttet til driften av disse anleggene. I tillegg gir notatet en grov oversikt over utvidelser/videreutvikling av anleggene i Vinstravassdraget som vurderes løpende for å øke produksjonen av regulerbar vannkraft.

Områdene som vurderes for supplerende vern og som ligger utenfor Vinstravassdragets nedbørfelt har ingen vannkraftanlegg og det foreligger ikke planer om nye anlegg i disse områdene.

Vannkraftselskaper som har anlegg i området som vurderes for supplerende vern

Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) er innehaver av reguleringskonsesjonene for Bygdin, Vinsteren, Nedre Heimdalsvatn, Kaldfjorden og Olstappen, samt konsesjonene for overføring av Nedre Heimdalsvatn til Kaldfjorden og overføring av Kaldfjorden til Øyangen.

Opplandskraft DA er eier av Øvre Vinstra kraftverk. De to andre kraftverkene i Vinstravassdraget (Hinøgla kraftverk og Nedre Vinstra kraftverk) ligger utenfor området som vurderes for supplerende vern.

Både reguleringene, overføringene og kraftverkene i Vinstravassdraget driftes av Hafslund Eco Vannkraft.

Oversikt over eksisterende reguleringsanlegg

Reguleringsmagasin og kraftverk

Kartet i figur 1 viser eksisterende reguleringsmagasiner i Vinstravassdraget. Magasinene både i Bygdin, Vinsteren, Kaldfjorden og Øyangen grenser inn mot området som vurderes for supplerende vern, mens magasinet i Nedre Heimdalsvatn ligger midt inne i det mulige utvidelsesområdet.

Øyangen er inntaksmagasin for Øvre Vinstra kraftverk og Olstappen er inntaksmagasin for Nedre Vinstra kraftverk. Det sistnevnte er det største kraftverket i Innlandet med en årsproduksjon på 1 280 GWh. Bygdin er det viktigste reguleringsmagasinet i hele Glomma-vassdragets nedbørfelt, og gir opphav til en kraftproduksjon på 787 GWh i 12 ulike kraftverk som utnytter vannet fra Bygdin. Regulerbar kraft fra magasinene i Vinstravassdraget må ut fra dette sies å ha betydning i nasjonal sammenheng. I tillegg er reguleringsmagasinene i Vinstravassdraget viktige for flomdemping i både i Gudbrandsdalslågen, Mjøsa og Øyerenområdet.

Overføringsanlegg

Kartet i figur 1 viser også overføringstunnelene i Vinstravassdraget. Av disse ligger tunnelene for overføring av Nedre Heimdalsvatn til Kaldfjorden og fra Kaldfjorden til Øyangen innenfor områdene som vurderes for supplerende vern.

Massetipper

Tunnelmasse fra drivingen av tunnelen fra Nedre Heimdalsvatn til Kaldfjorden er plassert på massetipp ved tunnelinntaket i Nedre Heimdalsvatn og ved utløpet av overføringstunnelen nord for Kaldfjorden. Tunnelmassene fra overføringstunnelen og kanalen mellom Kaldfjorden og Øyangen er plassert på tipp ved Aurbekk. Begge de nevnte tippene ligger innenfor området som vurderes for supplerende vern.

Tunnelmasser fra tilløpstunnelen til Øvre Vinstra kraftverk er plassert på massetipp ved Raudskaret. Denne tippet ligger tett inntil områdene som vurderes for supplerende vern. Knust tippmasse fra denne tippet brukes til vegvedlikehold på Jotunheimvegen og på stikkveger fram til de ulike reguleringsanleggene, for eksempel ved Øyangen, Kaldfjorden og Nedre Heimdalsvatn.

Infrastruktur og boliger

Veiene fram til reguleringsanleggene ved Nedre Heimdalsvatn, Kaldfjorden og Øyangen er viktige i driften av anleggene og ved eventuelle behov for rehabiliteringer og utvidelser av anleggene.

Ved drift av reguleringsanleggene er det behov for oppholdsmuligheter nær anleggene f.eks ved arbeid om foregår over flere dager, ved dårlige værforhold og som beredskapshus for vårt driftspersonell vinterstid. Innenfor områdene som vurderes for supplerende vern er det

damvokterboliger/driftshusvære ved Bygdin, ved Bjønnehølen mellom Vinsteren og Kaldfjorden, og ved Øyvassoset (utløpet av Kaldfjorden)

Kraftlinjer

I områdene av Vinstravassdragets nedbørfelt som vurderes for supplerende vern går det en kraftlinje fra Skåbu og vestover langs Vinstravassdraget. Linjetraséen går hovedsakelig langs Jotunheimveien. Det er avstikkere på kraftlinjen til reguleringsanleggene ved Øyangen, Kaldfjorden (Øyvassoset og Merravika) og tunnelinntaket i Nedre Heimdalsvatn. Linjen ender ved Bjønnehølen mellom Vinsteren og Kaldfjorden (se kart i figur 2). Kraftlinjen med avstikkere er av eldre dato og krever jevnlig vedlikehold. Tilsyn med linjen gjennomføres delvis med bruk av helikopter.

Avbøtende tiltak

Det er gjennomført tiltak for å bøte på negative effekter på natur og brukerinteresser langs Vinstravassdraget, f.eks bygging av terskler og gangbruer. Tiltakene kan enten være hjemlet i selve konsesjonene eller de kan være skjønnsplagte og regulanten har vedlikeholdsansvar for tersklene. Terskler i Vinstrielve ved Nedre Hersjøen og ved Vinsterlonan ligger på vassdragsavsnitt som grenser inn mot områdene som vurderes for supplerende vern.

Elvestrekninger med regulert vannføring

Det er konsesjonsfaste bestemmelser om vannslipp fra reguleringsmagasinene i Bygdin, Vinsteren og Kaldfjorden. Alle disse minstevannføringsstrekningene grenser inn mot områdene som vurderes for supplerende vern. For Hinøgla ut av Nedre Heimdalsvatn er det ikke pålegg om minstevannføring. På elvestrekningene

Flomdemping

Reguleringskonsesjonene for Vinsteren, Kaldfjorden Olstappen har bestemmelser om at grensene for høyeste regulerte vannstand (HRV) i særlige tilfeller kan overskrides for å hindre flomskader nedstrøms. I Vinsteren og Øyangen er denne grensen 50 cm over HRV, mens grensen er 40 cm over HRV for Kaldfjorden.

Snømålinger

I driften av reguleringsanleggene er det viktig å ha oversikt over snømengden i nedbørfeltet til de enkelte reguleringsanleggene både for å planlegge kraftproduksjonen og for å kunne utarbeidet gode flomprognoser. Snømagasinene beregnes ut fra snømålinger på faste målestasjoner/målestrekninger. Snømålingene krever kjøring med snøskuter eller annet beltegående kjøretøy for å komme fram til målestrekningene. Flere målestrekninger ligger innenfor områdene som vurderes for supplerende vern, se kart i vedlegg 3.

Pr i dag gis det 2-årige dispensasjoner for snøskuterkjøring i forbindelse med snømålinger innenfor eksisterende verneområder i Jotunheimen.

Hydrologiske målestasjoner

Regulanten drifter en rekke hydrologiske målestasjoner som utgjør et viktig grunnlag for planleggingen av kraftproduksjonen og for håndtering av flom. Målestasjonene / målepunktene krever jevnlig tilsyn både sommer og vinter. I områdene som vurderes for supplerende vern har regulant og kraftverkseier målepunkter i tilknytning til vannstrengen og damanleggene i Bygdin, Vinsteren, Kaldfjorden, Øyangen og i kraftverkene i Øvre Vinstra og Hinøgla. Alle disse målepunktene / målestasjonene ligger i randsonen til områdene som vurderes for supplerende vern. I tillegg ligger det målepunkter innenfor området som vurderes for supplerende vern ved Nedre Heimdalsvatn og på nordsiden av Vinsteren (grunnvannsstasjoner).

Figur 1

Tegnforklaring

Reguleringsmagasin

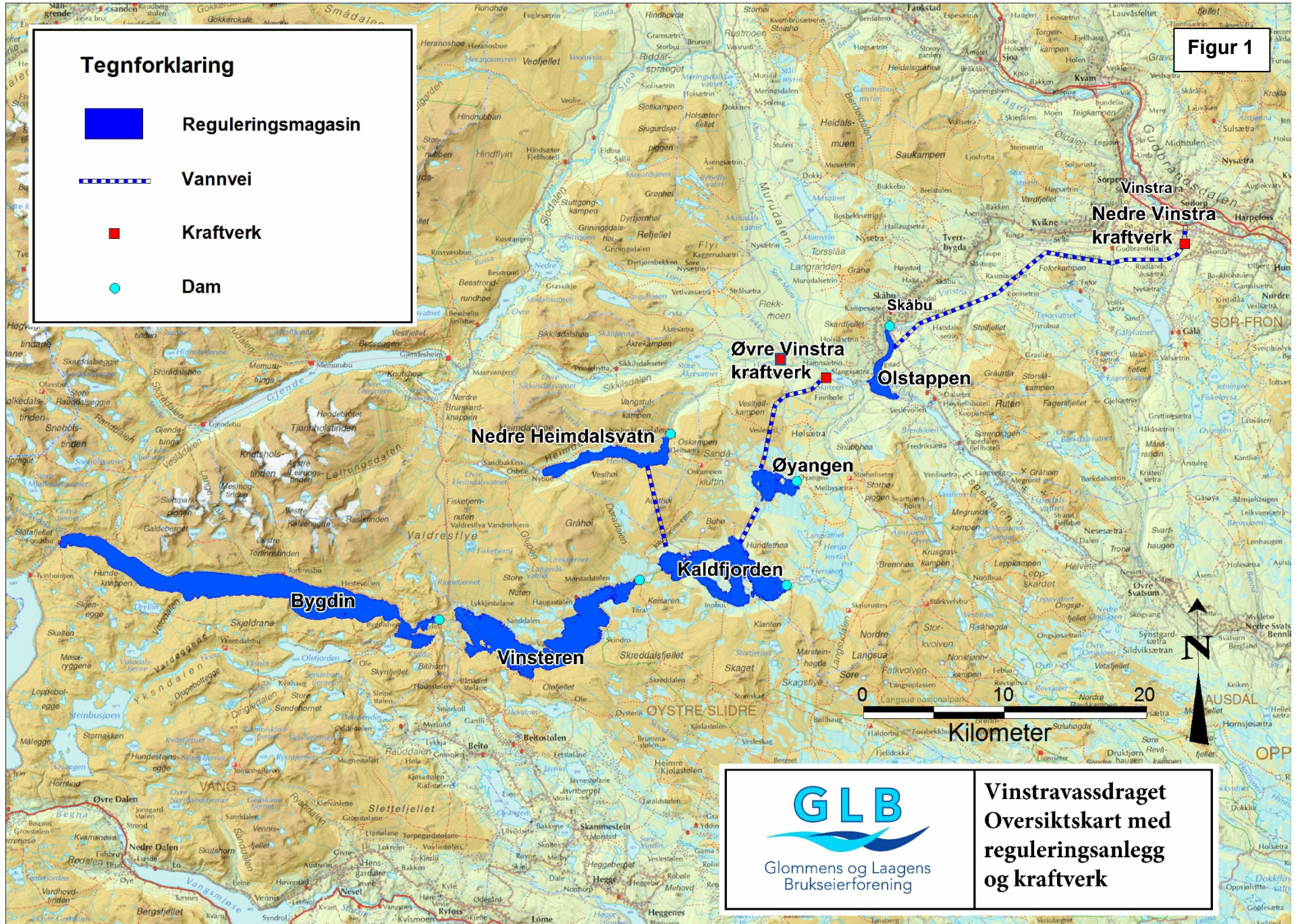
Vannvei

Kraftverk

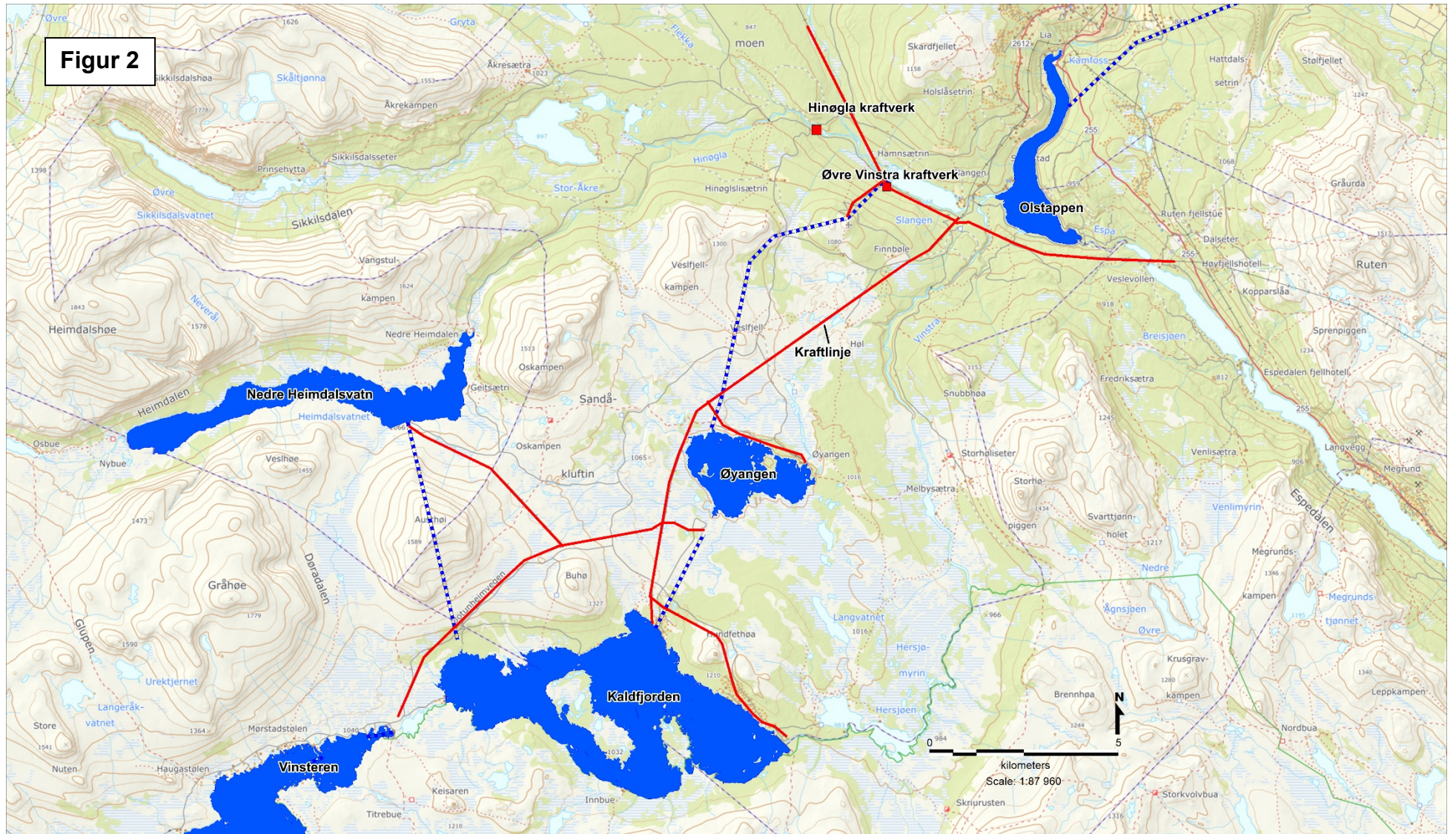

Dam

 <p>Glommens og Laagens Brukseierforening</p>	<p>Vinstravassdraget Oversiktskart med reguleringsanlegg og kraftverk</p>
--	--

Figur 2

Mulige utvidelser / videreutvikling av vannkraftanleggene i Vinstravassdraget

Nytt kraftverk mellom Kaldfjorden og Øyangen (Øyangen kraftverk).

Prosjektet omfatter bygging av ny overføringstunnel mellom Kaldfjorden og Øyangen parallelt med den eksisterende tunnelen og å bygge et kraftverk på fallstrekningen (se kart i figur 3). Eksisterende tunnel tenkes brukt som omløpstunnel ved revisjoner og ved stans i nytt kraftverk. Øyangen kraftverk vil ha en produksjon på om lag 30 GWh/år. Tunnel med nytt kraftverk vil ligge innenfor området som vurderes for supplerende vern.

Ny Øvre Vinstra kraftverk med inntak i Kaldfjorden

Et alternativ til nytt kraftverk mellom Kaldfjorden og Øyangen er å bygge nytt Øvre Vinstra Kraftverk med inntak i Kaldfjorden i stedet for som i dag i Øyangen (se kart i figur 3). På kartet er lokaliseringen av ny tunnel er angitt som en korridor i og med at det foreløpig ikke er gjort en grundig vurdering av grunnforholdene langs aktuell tunnelstrekning. Prosjektet kan øke effekten i Øvre Vinstra kraftverk med inntil 100 MW sammenliknet med dagens effektinstallasjon. Den angitte tunnelkorridoren vil ligge innenfor området som vurderes for supplerende vern.

Overføring av Nedre Heimdalsvatn til Vinsteren og økt senking av Vinsteren

Ved å lage en avgreining på overføringstunnelen fra Nedre Heimdalsvatn til Kaldfjorden kan vannet overføres og lagres i Vinsteren i stedet for i Kaldfjorden (se kart i figur 4). Lagringen forutsetter en ytterligere senking av Vinsteren med inntil 2 m. En slik overføring kan kombineres med bygging av et minikraftverk i eksisterende reguleringsdam på Vinsteren (se neste avsnitt). Prosjektet gir lite ny kraft, men kan omforme om al 70-80 GWh fra sommerkraft til vinterkraft. Tunnelavgreiningen med tverrslag og tipp vil ligge innenfor området som vurderes for supplerende vern.

Bygging av kraftverk i eksisterende reguleringsdam på Vinsteren

Småkraftverk i Vinsterdammen kan bygges konsesjonsfritt og vil kunne gi ny kraftproduksjon på 8-10 GWh hvis prosjektet gjennomføres i kombinasjon med prosjektet nevnt i forrige avsnitt. Kraftverk vil ligge i randsonen av området som vurderes for supplerende vern.

Bygging av pumpekraftverk på fallstrekningen fra Bygdin til Vinsteren

Prosjektet omfatter driving av tunnel mellom Bygdin og Vinsteren for utnyttelse av fallet mellom disse to innsjøene i nytt Bygdin kraftverk (se kart i figur 5). Kraftverket kan bygges med slukeevne på 40-50 m³/s og med en pumpekapasitet på om lag 15 m³/s. Pumpeanlegget vil redusere flomtap fra Vinsteren og muliggjøre tidligere fylling av Bygdin. Tunnel med nytt kraftverk vil ligge innenfor området som vurderes for supplerende vern.

Overføring av Store Rjupa og Vesle Rjupa til Bygdin

Overføring av Rjupaelvene til Bygdin ble tidlig på 2000 tallet vurdert som et «vinn-vinn» prosjekt for vannkraft og miljø. Prosjektet kunne bidra til tidligere fylling av Bygdinmagasinet og gi økt kraftproduksjon hvis Bygdin kraftverk ble bygget. Prosjektområdet ligger innenfor området som vurderes for supplerende vern.

Tunneler i grunnen - mulige konsekvenser for verneverdier i bygging og driftsfase

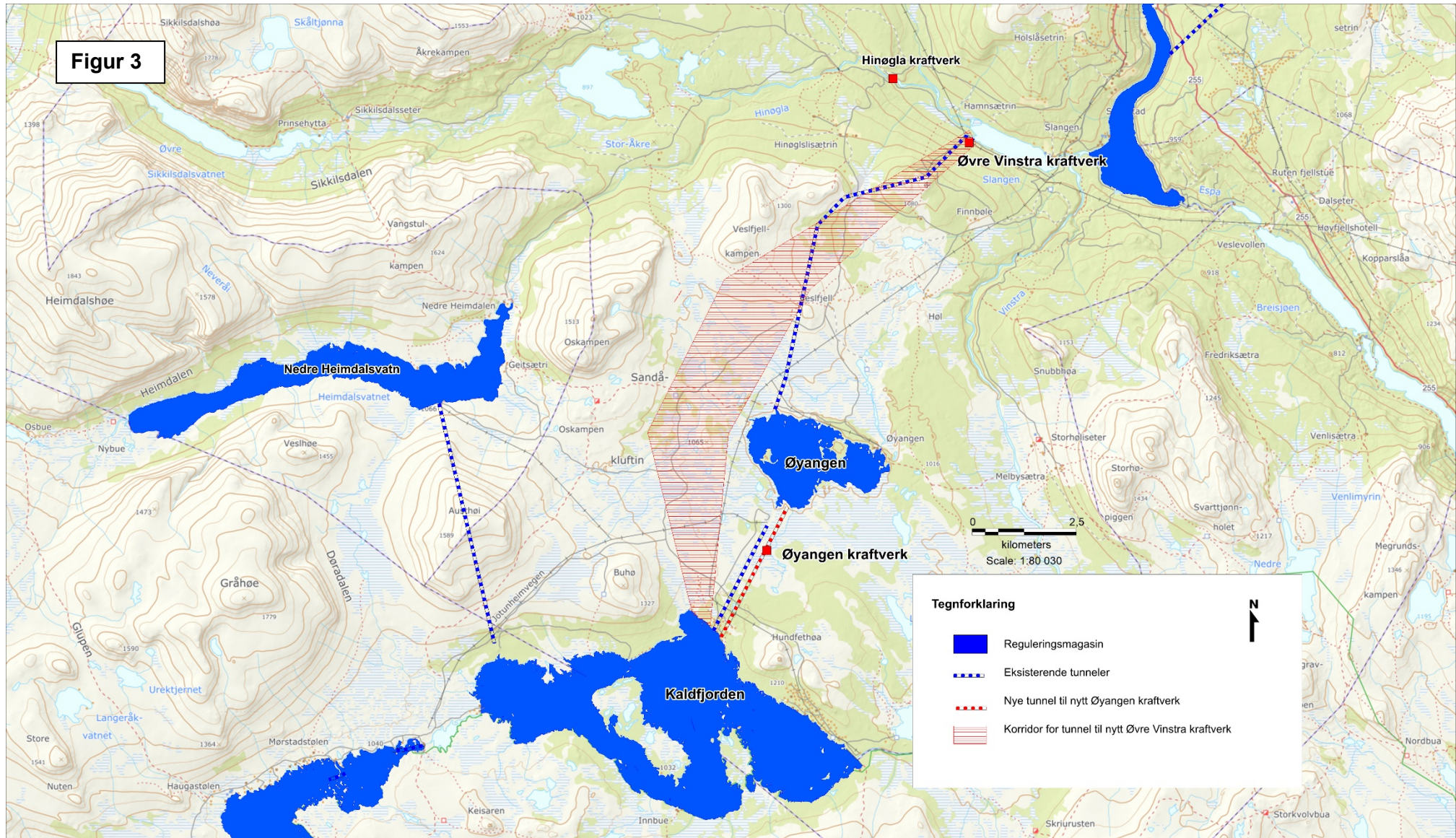
Prosjektene som er beskrevet som mulige utvidelser / videreutvikling av eksisterende anlegg er alle installasjoner som i hovedsak vil ligge i fjell (tunneler i fjell og kraftstasjoner i fjell). Hovedinngrepene vil dermed i liten grad påvirke forhold på terrengoverflaten, og dermed også verneverdiene i området. Synlige deler av anleggene vil være begrenset til massetipper for sprengstein fra tunnelene, tverrslag der sprengsteinen fraktes ut fra tunnelene og anleggsveier og kraftlinjer fram til portalene på kraftverkene. Lokalisering av massetipper kan i større grad enn andre vannkraftrelaterte inngrep tilpasses slik at konflikten med verneinteresser reduseres.

En mulig problemstilling som ikke kan utelukkes er at innlekking av vann til tunneler vil kunne påvirke vannhusholdningen i terrenotypene (f.eks myrområder) som tunnelene går under. Det kan imidlertid gjøres tiltak i byggefasen for tetting av tunnelene mot innlekking av grunnvann hvis problemstillingen er hensyntatt i planleggingen.

Ras i tunneler i driftsfase kan gjøre det nødvendig med vedlikehold i eksisterende tunneler, jf. Nedre Vinstra kraftverk hvor det ble laget et nytt tverrslag ved Olstappen.

Anleggsstøy og rystelser fra sprengning i byggefase er også en problemstilling som hører med i helheten rundt mulige konsekvenser for verneverdier av utvidelser / videreutvikling av kraftverksanlegg.

Figur 3

Tegnforklaring

Planlagte tiltak:

- Tunnel
- Kanal i reguleringszone eller tunnel
- Deponi tunnelstein i tilknytning til eksisterende deponi
- ⋯ Transportrute tunnelstein langs eksisterende vei
- ◆ Ny luftesjakt på eksisterende tunnel
- Vinsteren eksisterende reguleringsmagasin med planlagt 2,1 meter økt senking

Eksisterende tiltak uten endringer:

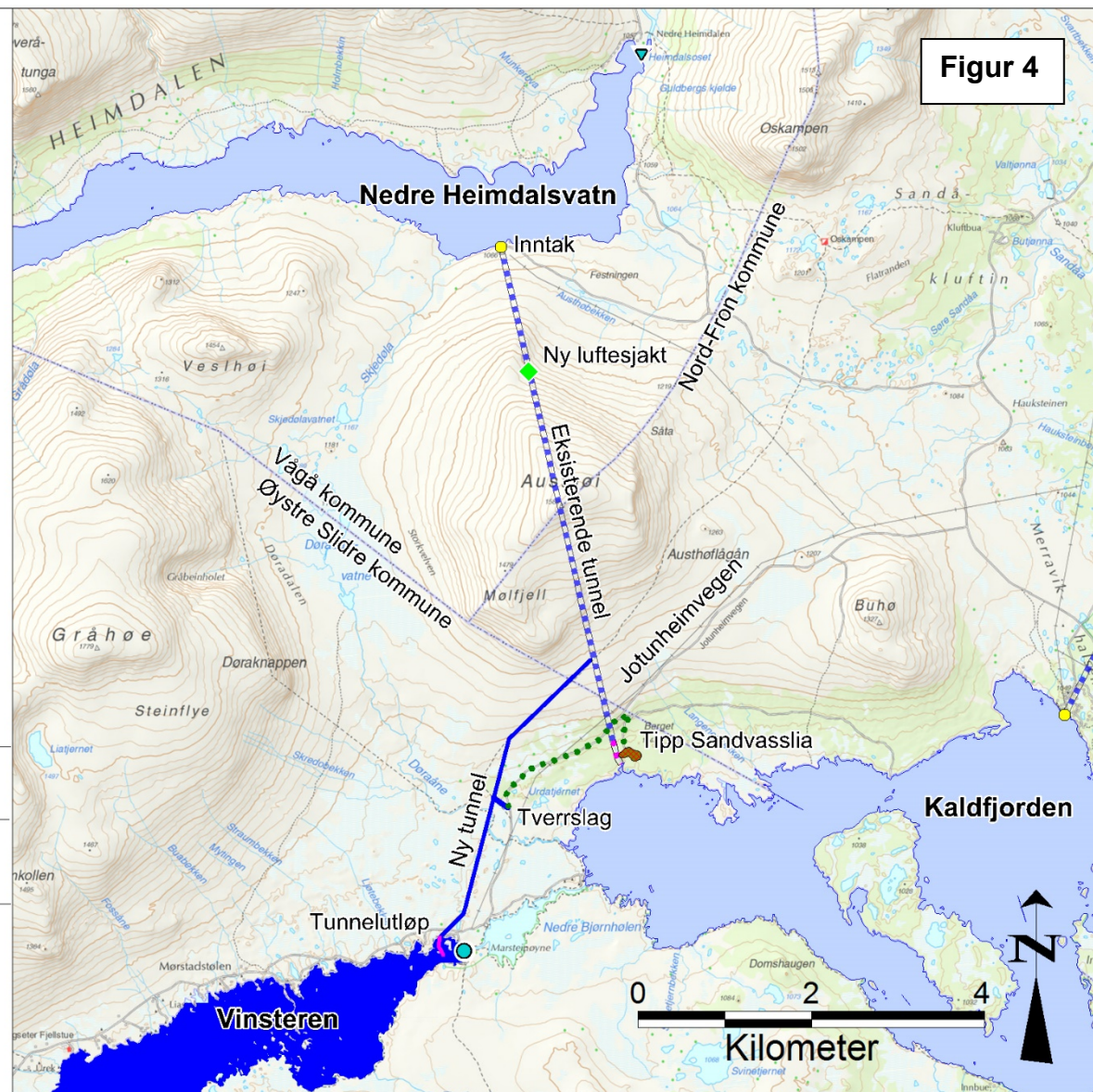
- - - Tunnel
- - - Tappeløp i dagen
- Reguleringsdam
- ▼ Fast overløpsterskel
- Reguleringsmagasin
- ★ Tunnelinntak

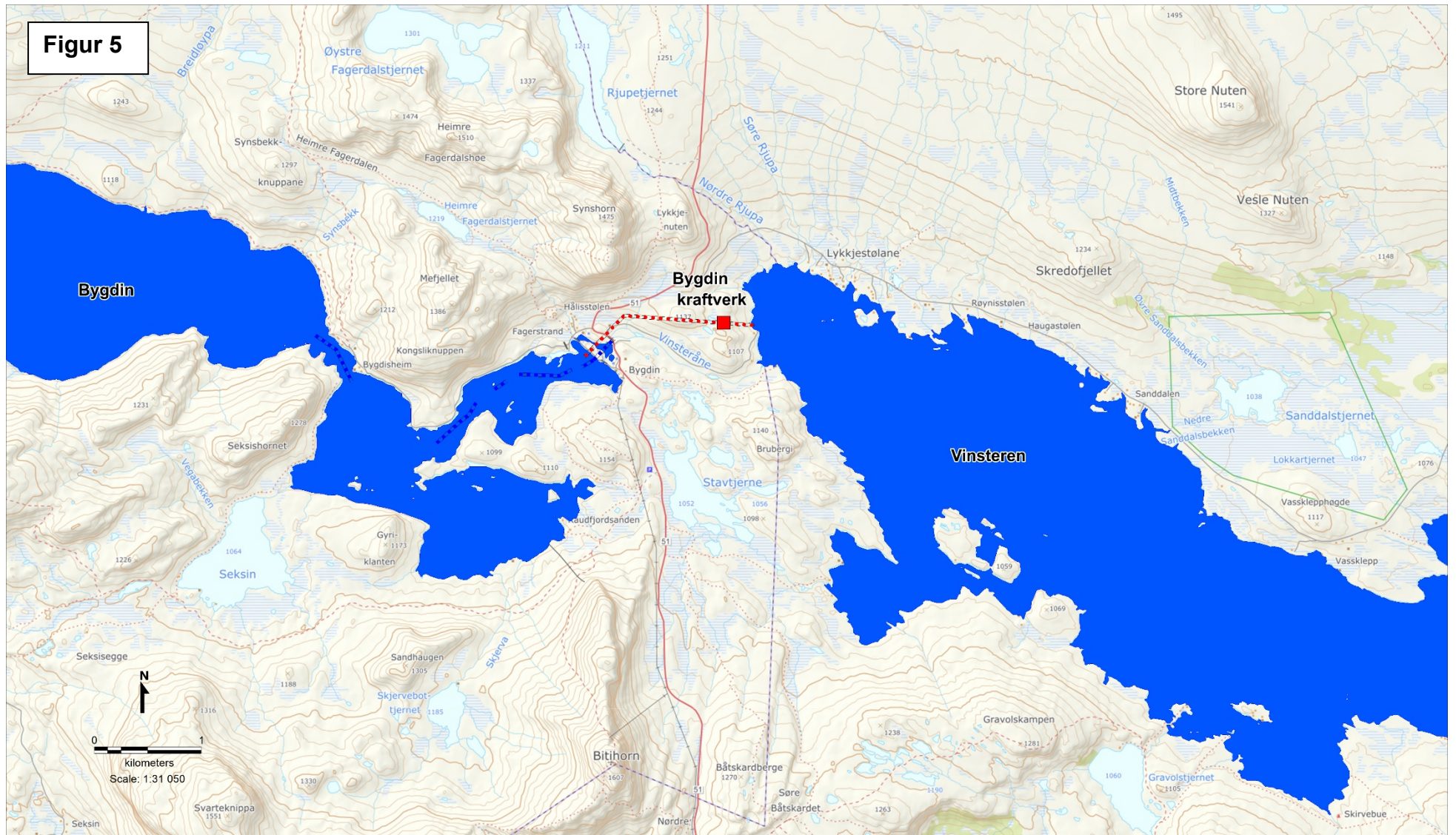
Overføring fra Nedre Heimdalsvatn til Vinsteren

Oversiktskart over eksisterende og planlagte anlegg

Dato:
29.1.2016

Revidert:

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Vår saksbehandler
Ola Råbøl
95174046

Vår dato
14.06.2022
Deres dato

Vår referanse
20/00920-14
Deres referanse

Innspill til forslag om supplerende vern

Vi viser til informasjonsmøte den 20. mai om forslaget om supplerende vern i Jotunheimen nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Vesle Hjerkinns landskapsvernområde. Innlandet Bondelag ga muntlig innspill på møtet, og dette skriftlige innspillet blir i stor grad å gjenta det vi uttrykte på møtet den 20. mai.

Vi har mange nasjonalparker og store områder som er vernet i Innlandet fylke, og vi mener det er nok vernede områder i fylket vårt. Verneinteressene er godt ivaretatt.

Innlandet Bondelags erfaring er at der det utøves næringsvirksomhet, det være seg beiting, setring eller annen virksomhet i tilknytning til jordbruksdrifta, setter et vern større eller mindre begrensninger for virksomheten. I tillegg medfører vern mer byråkrati, og det meste blir mer tungvint.

Våre erfaringer fra Langsua Nasjonalpark er at det har blitt mer byråkratisk å drive med landbruk etter at verneområdene ble opprettet. Landbruket opplever at de har tapt mer enn de har vunnet. Det som verneforskriften/forvaltningsplanen sier «kan tillates», har ikke blitt fulgt opp i form av tillatelser. Det har blitt vanskeligere å få bygge og bruke gjetebuer, fiskebuer osv, og det er restriksjoner på bruk av drone i nasjonalparkene. Drone er et fint hjelpemiddel i forhold til tilsyn og sanking av beitedyr. Det gis lite midler til tiltak for å legge til rette for landbruk i nasjonalparkene. I tillegg fører en nasjonalparkstatus til økt friluftslivferdsel og forstyrrelser i områdene, noe som er negativt for beitenæringa.

For beiteinteressene er det viktig at utkjøring av saltsteiner blir enklest mulig. Beitebrukerne ønsker å kjøre ut saltsteiner sjølve. Videre er det viktig at det er lettvis med tilsyn av dyr og utkjøring av skadde og døde dyr.

For landbruket er det viktig at verneområdegrensene trekkes slik at setrer/støler blir liggende utenfor verneområdene. Både stølslandskapet ved Vinsteren og setrene ved Bygdin er konkrete eksempler på områder som må holdes utenfor verneområdene.

I Heimdalen er det viktig at beitelagenes interesser blir ivaretatt. Også området mellom Visdalen og Soleggen er et viktig skogs- og beiteområde der et vern vil bli inngrepene.

Konklusjon

Innlandet Bondelag mener det ikke er behov for mer vern i områdene og ønsker IKKE verving av foreslåtte områder. Dette uavhengig av vernetype; nasjonalpark, landskapsvernområder eller annet.

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

Postadresse: Kirkegata 70, 2609 LILLEHAMMER, Tlf: 61 05 18 00
Besøksadresse: Kirkegata 70, 2609 LILLEHAMMER
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
innlandet@bondelaget.no, www.bondelaget.no/innlandet

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr: 939678670

Skulle noe mot vår innstilling bli vernet, forutsetter vi at private områder holdes utenfor alle typer vern. Dette gjelder både skog og fjellområder.

Beiting, støler og andre private bruksrettigheter må ikke påvirkes av et eventuelt utvidet vern.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Ola Råbøl

Kopi: Marit Vorkinn/Statsforvalteren i Innlandet, Harald Klæbo/Statsforvalteren i Innlandet

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 Lillehammer
Epost: sfinpost@innlandet.no

Tel: +47 481 71 000
firmapost@norskog.no
www.norskog.no

NO 956 911 117 MVA

Vår dato: 15.06.2022

Vår ref: ØS

Deres ref:

Innspill til videre prosess ved utredning av lokal aksept for utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark

Viser til gjennomført informasjonsmøte om «Supplerende vern» og utredning av lokal aksept for utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark 20.05.2022. NORSKOG er takknemlig for invitasjonen til møtet.

Det er i oppdragsbrevet for prosessen poengtert at vern av skog skal skje gjennom ordningen med frivillig vern. Noe NORSKOG mener er positivt, og er helt enig i.

Lokal aksept er også poengtert som en viktig del av prosessen, og det er kommunene som er satt til å ta den lokale beslutningen om vern eller ikke vern. Her velger vi å poengtere at slik avgrensningen foreligger nå, selv om den på nåværende tidspunkt er grov, er private grunneiere og areal med skog inkludert. For en kommune kan lokal aksept innebære økte inntekter, mens grunneier fratras råderetten over sitt areal, samtidig som potensialet for fremtidige inntekter reduseres. Dette gjør at kommunen sitter i en posisjon der interessene muligens er delt, og grunneier i utilstrekkelig grad er representert.

Etter naturmangfoldloven utløser et områdevern, være seg nasjonalpark, naturreservat eller landskapsvernområde en erstatning for økonomisk tap som følge av vanskeliggjøring og bortfall av igangværende bruk. I dette området betyr det at skog, og vanskeliggjøring av skogressursen vil kunne utløse erstatning. Jakt, fangst, fiske og beiting tillates som normalt i samsvar med gjeldene lovverk, og erstattes derfor ikke. For areal hvor det ikke er noen igangværende bruk eller ikke har en realisasjonsbar skogressurs i dag, vil det ikke utbetales noen erstatning. For grunneieren vil alltid arealet ha en verdi, enten det er produktiv skog, myr eller fjell. At en grunneier ikke erstattes for tapet av areal og fremtidige inntekter, mener vi undergraver grunneiers råderett over arealet.

NORSKOG er ikke imot en mulig utvidelse av Jotunheimen Nasjonalpark, men skal utvidelsen skje på privat areal er det grunneieren som skal ta avgjørelsen om vern, ikke kommunen.

Med vennlig hilsen

NORSKOG

Fagernes, 27. juni 2022

Reiselivets syn/innspill på forslag om utvidelse av Jotunheimen Nasjonalpark

Formål Statsforvaltere: Utrede om det er lokal aksept for å utvide Jotunheimen Nasjonalpark med formål om større vern.

Statsforvalteren inviterte reiselivsaktører til å få informasjon samt komme med spørsmål og innspill til forslaget om utvidelse av verneområdene for blant annet Jotunheimen Nasjonalpark. Berørte kommuner hadde spilt inn at næringslivsaktørene var en viktig stemme inn i vurderingen om det skal settes i gang en verneplanprosess.

Visit Valdres ser positivt på muligheten til å komme med innspill, og har hatt saken oppe til diskusjon i styremøtet den 10. juni. I tillegg har vi hentet innspill fra berørte/potensielt berørte næringslivsaktører i området.

Det er en enstemmig enighet om at vi må bli flinkere til å verne om vårt natur- og kulturlandskap og biologisk mangfold i tiden fremover. Valdresregionen ble godkjent av merkeordningen for bærekraftig reisemål i 2021 og har gjennom denne ordningen påtatt oss et bevisst ansvar for å sikre at regionen utvikler seg positivt innenfor alle bærekraftområdene. I denne saken mener vi at en helt sentral del av løsningen er økt kunnskap gjennom tydeligere kommunikasjon og mer fokus på formidling. Her kan både destinasjonsselskapene, reiselivsnæringen og kommunene bidra. Vi er usikre på om innstramminger i form av ytterligere vern er det som skal til for å oppnå ønsket resultat, og det må i så fall komme tydelig frem hva dette vil bety for et næringsliv som har bygget opp sin virksomhet gjennom mange år i og rundt de definerte områdene. Det er viktig at en utvidelse av vernesonene ikke bidrar til tap av arbeidsplasser eller nedleggelse av private virksomhet som har eksistert i en årrekke. Beslutningen om en utvidelse av Jotunheimen Nasjonalpark må derfor tas basert på en helhetlig vurdering.

Organiserte aktivitetstilbydere er viktige bidragsyttere i arbeidet med å skåne naturen. De sørger for å holde besøkende unna de sårbare områdene samt formidler viktig kunnskap om nasjonalparken. God tilrettelegging og guiding skaper i tillegg gjestesikkerhet og trygghet i fjellområdene våre. I Valdres har vi seriøse aktører som tar hensyn til omgivelsene og som forholder seg til gjeldende lover og regler. Samtidig må vi sikre at regelverket ikke blir så rigid at det hemmer driften. Dersom man må søke om dispensasjon hvert år eller for hver tur som skal gjennomføres blir det tungvint å drive med opplevelsesnæring. Konseptene og tilbudene som skal markedsføres ut til kundene, og spesielt det internasjonale markedet må utvikles og planlegges flere år i forveien. En av våre mangeårige og seriøse tilbydere uttrykker følgende:

-Utfordringen med nasjonalpark og organiserte aktiviteter er at regimet blir strengere, det blir ofte gitt tillatelse i korte perioder slik at investeringer og det å planlegge utvikle en bedrift blir umulig.

En annen aktør uttrykker følgende:

-Det er veldig synd at vår virksomhet ofte anses som en ulempe i stedet for en bidragsyter. Som medvirker til verdiskapning gjennom kvalitetsprodukter som har ringvirkninger for destinasjonen, gode arbeidsplasser og naturvennlige verdier. I den forstand at vi er kunnskapsformidlere og kan sette et eksempel for private brukere.

-Vi må ikke gjøre tilgangen til naturen vanskeligere, men enda enklere og tilgjengelig for flere, og heller hjelpe med kunnskapsformidling og kompetanseheving for ansvarlig bruk. Da kan veien å gå være flere guider og guidede opplevelser og ikke det motsatte.

Flere av de vi har vært i kontakt med peker på at allemannsretten nok er en like stor, og kanskje større trussel mot naturen enn de kommersielle aktørene. *-Det er fri ferdsel for folk flest og begrensninger for organisert aktivitet; det gir ikke mening.*

Dersom utredningen går i retning av et utvidet vern, kan en mulighet være å utvikle en enkel sertifiseringsordning for aktivitetsselskap/guideselskap/andre som har virksomhet innenfor nasjonalparksonene. Dette må i så fall være en enklere løsning enn hyppige søknader om dispensasjon. Både Visit Valdres og Nasjonalparkriket Reiseliv er positive til å være piloter i utviklingen av en slik ordning.

I tillegg til innspill fra aktivitetstilbydere, har vi også et eksempel på en fjellstue som har utviklet seg gjennom mange generasjoner som vil havne innenfor de nye sonene. Dette skaper usikkerhet for videre utvikling når man ikke helt vet hva konsekvensene blir. Slike bedrifter er helt avhengig av sikre og stabile rammevilkår. Det er økende turisttrafikk på grunn av rekreasjon og fjellføring som skaper aktivitet og arbeidsplasser. I tillegg nevnes det at de vesentligste inngrepene som er gjort i dette fjellområdet skyldes statlige tiltak, og ikke turismen, som bygging av veier og regulering av vann.

Visit Valdres støtter formålet med innføring av utvidede vernesoner i Jotunheimen nasjonalpark, men stiller allikevel spørsmål ved om dette er den beste løsningen på de utfordringene vi står ovenfor og som vi sammen må løse. Destinasjonsselskapet har et økende fokus på naturvernformidling, sikkerhet og kompetanseheving. Beitostølen er en viktig innfallsport til både Jotunheimen og Langsua, og vi har samarbeidet med nasjonalparkstyrene i begge parkene samt Øystre Slidre kommune om å søke om etablering av et naturinformasjonssenter som en del av Velkomstsenteret. I første runde ble søknaden vår avvist av Miljødirektoratet, men vi vil fortsette å jobbe for å realisere dette viktige tiltaket. Veldig mange av de besøkende som beveger seg inn i nasjonalparken, kommer fra Valdres-siden av fjellet. Dersom vi skal klare å nå ut med kunnskapsformidling og kompetanseheving til våre besøkende og lokale virksomheter, er dette en viktig del av løsningen sammen med informasjon gjennom våre digitale flater.

Vi mener også at aktivitetstilbyderne og guideselskapene må sees på som en del av løsningen for å beskytte de fantastiske naturområdene våre, og ikke som en del av problemet ved å begrense deres muligheter for drift. Her kan vi heller jobbe enda tettere sammen slik at våre besøkende blir mer

bevisste på hvordan de skal ferdes i våre fjellområder samt får enda mer glede av å besøke fjellene og nasjonalparkene våre.

Tusen takk for muligheten til å komme med innspill i denne saken og for den grundige jobben dere gjør i utredningen. Vi ønsker å bidra til at nasjonalparkene våre blir godt ivaretatt for både nåværende og kommende generasjoner.

Med vennlig hilsen,
for styret og administrasjonen i Visit Valdres AS

Merete Hovi
Reiselivssjef/daglig leder
Mobil: 901 47 046
E-post: merete.hovi@visitvaldres.no

